СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Скрентон, Па., Четвер, 29-го Падолиста, 1906. Число 48 — Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, November 29, 1906. No. 48.

Вступайте до „Союза“!
„Союз“ платить 1000 долярів посмертного за мужа а **400 долярів за жену.** Хто хоче більше довідати сь про „Союз“, нехай пише до Головного Уряду на адресу:
Mr. S. Jadlowski,
Box 76, Jersey City, N. J.

В місяцю Октобрі приступили до Р. Н. Союза 4 нові Братства і 438 членів. Слава!

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Падолист.		
29	Ч.	† Матея еванг.
30	П.	Григория новок.
1	С.	Грудень. Плятона
2	Н.	26. Авдія
3	П.	Григорія, Анат.
4	В.	Введене Пр. Богород.
5	С.	Филимона, Ник.

Слідуюче число „Свободи“ вийде вже в Ню Йорку. Редакція, адміністрація і друкарня „Свободи“ будуть містити ся під числом 184 Hudson St. Більше про сю справу в слідуючім числї.

Редакція „Свободи“.

Отсим повідомляемо членів Р. Н. Союза, що нові статути тому опізнились, бо після ухвали конвенції мали бути вироблені в мовах рускій і англійскій при помочи адвоката і в тих двох мовах надруковані. Скоро будуть готові, сейчас будуть розіслані всім відділам Р. Н. Союза.

Ред. „Свободи“.

Руска Книгарня, яка існуе вже третий рік в Скрентон, Па. і ширить книжки поміж руский нарід по цілій Америці за приступну ціну, остае і на дальше в тім самім місті під звісною адресою:
Ruska Knyharnia,
Box 128, Scranton, Pa.

Заряд Рускої Книгарнї.

Надлетіла птичка над хату нашого брата Р. Н. С. Теодора Поливки в Алеґені, Па. і зробила велику радість его родині і тим хто був присутний в его домі. При забаві гості не забули на наших братів в старім краю а щирі слова п. Теодора Ґута не упали на твердий камінь, а увійшли до сердець гостий. Після того забрав ся до діла п. Андрій Ушак і жертводавці зложили на его руки $5.65.

Зложили: По 1 дол.: Теодор Ґут. По 50 цт.: Каролїна Бандровска, Войцех Щепінец, І. Піхота, Теодор Поливка. По 35 цт.: Анна Костюк. По 25 цт.: Юлія Ґут, І. Шварц, М. Тебурчак, Павлїна Вовк, К. Сливка, І. Бойко, Жулиняк, Адольф Шварц. По 20 цт.: Николай Стефаняк. По 10 цт.: Томаш Вашік,

Гість.

В Бофало, Н. Й. на розї Вашінґтон і Іґел улици мае з весною побудовати ся нова фабрика виробів ґумових, котра кілька сот робітникам дасть занятє.

З Чікаґо, Ілл., доходить до нас чутка, що компанія желїзнича Гаріман замовила 16.000 возів тягарових, межи котрими мае бути велике число з ледовнями, зі сталї, ґондоль і иньших тревалих найновійшої конструкції, за ціну 21 міліонів і мають бути доставлені перед зимою 1907 року.

З Єрусалима вислано до Ню-Йорку дня 11 го падолиста с. р. першу пересилку води з ріки Йордан, котру мае ся в Америці уживати при хрестинах.

В місті Ріо Ґранд, Тек. замордовано дня 7-го падолиста с. р. судію дистриктового Стенли і Велш в его власнім ліжку в хвили, коли відправяв терміна судові. Перед виборами, маючими відбути ся, панували там великі забуреня, длятого припускають, що морду того мусів допустити ся якийсь противник політичний.

Бувший майор Френк С. Милер збираючи дерево в гущавині в околици Айова, Міч. спостеріг, що в поблизькости щось скрадае ся. Припускаючи, що то медвідь, цільним вистрілом положив его на місци трупом. Доперва по хвили переконав ся, що місто медведя застрілив чоловіка іменем Ліо О. Гал.

В Шенектеді, Н. Й. в каналї Ірі знайдено трупа Стефана Помикали, замешкалого при улици Фері, котрий, як слідство виказало, переходячи туда в підпитім станї впав до каналу і втопив ся.

Знов желїзнича катастрофа. Дня 12-го падолиста с. р. наспіла з Чікаґо, Ілл., смутна вість о страшній катастрофі желїзничій. Потяг еміґрантский лінії Балтимор і Огайо прямував до Чікаґо в двох частях, понеже громади народу не помістили ся в однім. Перший з них дістав ся щасливо на місце. Другий, в котрім знаходило ся 165 іміґрантів, переважно російских Жидів та Поляків і Сербів, виїхав о годину пізнійше і гнав зі скоростию 40 миль на годину. На скруті перед стацією Woodville, Ind., наїхав на тяговий потяг, котрий коротко перед тим опустив ту стацию. Удар був так сильний, що в кілька секунд з двох потягів зробило ся одно величезне румовиско потрісканих дощок, желїза, тіл людских і пакунків подорожних, котре від насподі знаходячих ся розбитих льокомотив сей час заняло ся. Вирост відстрашаючі сцени діяли ся, понеже всяка поміч була не можлива. 75 осіб спалило ся на вуголь так, що навіть розпізнати їх не мож було, а решта з 165, крім 8 осіб, котрі не віднесли ран, вила ся в передсмертельних корчах або тяжко ранена. З відділами ратунковими з Валпарейсо, Інд. і з Савт Шікаґо, Ілл. прибули на місце нещастя кревні і знакомі, котрих телеґрами в Шікаґо дійшли о катастрофі. Прибувший тлум, уважаючи урядників желїзничих за виновників нещастя, кинув ся на них і бив кождого, котрий тілько був в мундурі. Засвистали палки поліційні, поляла ся кров по обох сторонах і знов впали на землю сьвіжі ранні В кінци удало ся утихомирити в збурених і всіх ранених перевезено до шпиталїв. Головною причиною нещастя суть урядники желїзничі, бо не повідомили стацію Вудвил, Інд. о наїзді другого потягу еміґрантского, а й не мало причинила ся тодї також велика снїжниця, в наслідок котрої на дальшу просторінь зовсїм нїчого не мож було бачити більше еще на скруті.

В Клївленд, О. умер тамошний міліонер др. Бімен, котрий доробив ся того міліонового маетку на фабрикації ґуми до жуваня. Почин до заложеня такої фабрики дала ему дівчина спродаюча ґазети, за що він еї, спродавши фабрику, сто тисяч долярів даровав.

Околиці Рудок, Городка, Комарна, Мостиск, Судової Вишнї, Самбора і Долини непокоїла від давна шайка злодіїв, що навіть в білий день рабувала людий, повертаючих з ярмарків. Жандармерія довго силкувалась викрити виновників, та все без успіху, аж 16 го жовтня с. р. попала на їх слїд. Того дня на станицю жандармерії в Рудках зголосив ся Ян Озіяс і доніс, що на дорозї обрабували его якісь злодії з гроший. Описав докладно виновників, між котрими находили ся дві женщини. Вахмайстер жандармерії в Рудках, Франц Медер, порозсилав сейчас жандармів в погони за грабіжниками, а двох з них також до зелїзничої стації в Рудках і Комарнї. Арештовано дійсно Яна Мосовского, Хризанта Дондика, Ксеньку Зелиньску і Дорку Гримакову, всїх з Росії, а при них знайдено Озіясові гроші. Обі женщини молоді та гарні. Вахмайстер Медер та жандарм Урбан пішли на дальші гляданя до Львова, і при помочи львівскої поліції відшукали та арештували в Знесїню Антона Гримака, що належав до тої самої шайки. Відобрано ему 300 К., що походять очивидячки з крадежи. Арештований Дондик жалував перед слідчим судією, що не убив Озіяса, инакше справа не була би виявила ся. Жандармерія слїдить ще за трома членами тої розбишацкої компанії.

В Познаню в Прусах висліджено в військових маґазинах величезну крадіж карабінів і иншої збруї та амуніції, котрої допускали ся підофіцери.

ЛІД З ОЖЕЛЕДЦІВ.

З Шамуні, в Швайцарії, ось що доносять: Великий ожеледець Боссон на горі Монблян віднаймають що року за 100 франків на рубане леду. Арендар вирубуе з него по 50.000 кільоґрамів леду, котрий висилае майже виключно до Ліону. Вирубуване відбувае ся у висоті 1200 метрів в той спосіб, що в ожеледци вертять діру а відтак розсаджують стрільним порохом. Пробовано робити то динамітом, але его сила так страшна, що розбивае лід на дрібні кусні. Противно ділае порох; він лише відривае величезні груди, котрі відтак розрізують на правильні гранки, спускають на умисно до того приладженій спустовій дорозї і заким ще спускають до возів, полочуть кожду гранку в сьвіжій гірскій водї.

Осторога на часї.

Америка се широке поле для всїлякого рода домородних і імпортованих ошуканців і пройдисьвітів.

Там в старім краю обікрав панок банк, там касу державну, там богача якого, а потім всї такі пташки улїтають до Америки.

Тут скоро пропутае скрадене добро, бо звісно, що легко прийшло то і легко пійшло, робити тяжко не хоче ся, отже пускае ся на лайдацтво і тут. І от дивись, вже заложив банк, патріота удае, бо назве навіть народний банк, шіф карти продае, гроші посилае, а що найважнійше бере гроші на вічний депозит.

А еще, як такому мантїеви удасть ся вкрутити до уряду в якій парафії, о тогди вже він „свій“ чоловік, вже він горлае свій до свого, бо свій тебе найліпше окраде.

Для того остерігаем наших людей перед такими пташками, щоби не дались зловити на хитру приману, щоби не спускали ся на тое, що такий туманник подасть оголошене і до рускої ґазети.

Такий банкер пішле з початку трохи гроша до краю, що люде через него посилають, аби звабити костумерів, а потім, як призбирае більшу суму грошей до своеї кишені, тогди за банкером і слїд загинув. Таких примірів було тут в Америці велика сила, а мимо того знаходять ся легковірні люди, що дають ся зловити на полову. Длятого добрі люди не дивіть ся на великі вікна, на золоті лїтери і шумні та голосні адвертайзменти по всїх ґазетах, але питайте, що се за чоловік, що там сидить в клїтці при столику.

Кілько то тяжко запрацьованого руского гроша, того потом зляного цента попало в горло таких пройдисьвітів.

Длятого нехай кождий розважить добре і другого научить, через кого посилае гроші, через кого посилае шіфкарту, щоби потім ваша родина цілими місяцами не чекала на шіфкарту або, щоби ваш ґрунт в краю не зліцитували. Бо то часом висилае чоловік свій гріш на заплату рати банкової і пішле завчасу через свій банк, але банкер, коби гроші схватив, то уживае їх на свої потреби.

Єму і не в голові, що там ґрунт зліцитовано, тоту землицю, задля котрої чоловік лишив рідний край, жену і дїти і пішов в сьвіт на заробок, аби уратовати батьківску землю від довгів. Що се его обходить?

Або як там в краю жена продала поле і хату і чекае в комірнім на шіфкарту, яку її мае прислати свій банкер, а ему се і не в головоньці! Гроші взяв і вже, що то мае его обходити? Він журив ся, якби гроші видурити, а потім най журить ся той, що дав ся отуманити.

І. В.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим повідомляемо всїх членів Братства Сьв. Косми і Дамяна що річний мітинґ відбуде ся дня 9-го Децембра 1906 року в гали церковній. На той мітинґ повинен кождий явити ся, як н. п. з Ансонії Дерби і Симор. На мітинґу буде ся вибирати новий Уряд на 1907 рік. Також члени ті котрі мають довг повинні его виповнити.

За Уряд:
М. Грицько, предс.,
Т. Ціркот, кас.,
В. Грибіник, секр.

Жертви
на Хлопский Страйк в Галичинї.

На весїлю п. А. Савки з Ю. Гбур в Ню-Йорку	$30.00
На хрестинах у п. Т. Поливки	5.00
Разом	$35.00
Попередно	$35.65
Разом	$70.00

Історня хруня.

(Написав Гайдамака).

Я пізнав ся зі старим Джаном Правдолюбом і полюбив його дуже за його розум, дотеп, а передовсім за його прекрасні оповіданя. Нераз в суботу прийду в полудне до дому з роботи, з'їм обід, переберу ся та йду на ціле пополудне до старого Джана слухати його оповідань. Він мав свою власну хату, і в суботу було у него всегда повно людей. Нераз казав він до нас: Вже старий я, та не годен богато говорити, але як подумаю собі, що ви замість мене слухати, пішли би до салюну пити, то се мені додае сили і буду вам оповідати, доки зможу, аби ви лиш не йшли пити тої поганої виски чи пива.

Своїми оповіданями старий Джан богато людей відтягнув від піягики і научив їх много розумних річий.

Одного вечера розповів він нам історию про хруня і на кінци так сказав до мене:

,,Я, не хвалючись, чоловік бувалий, много видів, а еще більше пережив. Я бажав би, аби ту історию про хруня більше людей знало. Я бажав би, щоби кождий Русин навчив ся пізнавати хруня по його хрунькваню, то прошу вас, подайте се до ґазети, до нашої ,,Свободи". Єї богато людей читае, а всім буде цікаво пізнати історию хруня. Зробіть се конечно, а Бог вам винагородить. У нас Русинів, бачите, хрунівство дуже розмножило ся, тому треба його чистити. Як люде побачать, яка то история хруня, то певно відвернуть ся від хрунівства і стануть чесними та порядними«.

Так сказав мені старий Джан і я виповнюю його волю. Те, що він оповідав, я передаю читачам ,,Свободи" слово в слово і вірю, так як і старий Джан вірить, що хрунівство у нас дасть ся поволи вичистити.

* * *

В Карбон, Па. в невеликім місточку, мешкало около двіста руских родин. Були там Лемки, Подоляки і кільканайцять родин з Угорщини. Всі вони працювали в зелізних фабриках та в майнах і жили спокійно та мирно, як Бог приказав. Не було там ні сварні, ні бійки, бо не було піятики. На ціле місточко не було ні одного салюну і Русини тримали руку з Анґликами і постановили не допустити до того, аби хто вітворив салюн. За те Русини, хоч тяжко працювали, чули ся здорові, бо мешкали вигідно, добре їли, порядно убирали ся. Ви знаете, кілько то наші люде по других плейзах пропивають. Наші Русини в Карбон ті гроші, що мали пропити, ховали до каси і купували собі хати.

Одного року приїхав був до Карбон якийсь Словак, і на краю місточка заложив готель. Ждав бідака щось два місяці, аби хто прийшов до него напити ся пива чи горівки, але ніхто не знайшов ся, і Словак проклинаючи цілий сьвіт, звинув манатки під паху та пішов дальше, шукати дурних людей.

Русини в Карбон мали свою церков, сьвященика і учителя. Сьвященик і учитель працювали над просьвітою народа, учили в школї діти, а в читальні старих. Всі люде дуже їх любили, бо бачили, що їх робота принесла їм богато пожитку. Так на примір, на ціле Карбон не було ні одного чоловіка ані жінки, котрі би не уміли читати та писати.

Не думайте, що як Карбонджане не пили, то вже не бавили ся! О ні. Они дуже гарно бавили ся що місяця. Замість балю, они уряджували театральне представлене. Часом для відміни, давали концерт, а мали такий гарний хор, що і Анґлики приходили слухати руского сьпіву.

Що суботи пополудни сходили ся всї до читальнї, там читали або слухали розумних річей і були зовсім задоволені з себе, бо всї любили ся і були як би одна велика родина.

Слава про таку взірцеву та красну руску кольонію розійшла ся геть далеко, де лиш чути руске слово. Люди з сусїдних плейзів брали собі їх за взір і заводили у себе подібні порядки, бо пізнали, що лиш в едности сила.

Одного разу, а було се в суботу пополудни, люде сиділи в читальні та читали ґазету, що прийшла зі старого краю, аж нараз почули, що свині в містечку зачали дуже хрунькати а далї і пищати. Всї усьміхнули ся, а одна стара жінка посварила на них і сказала, що то хрунькане віщуе щось злого. Вже то нічого — казала вона — як там одна безрога захрунькае — звичайно, безрога хрунькае, корова мекае а чоловік говорить, але то хрунькало яких пядесять свиней, то щось мусить в тім бути. Відверни від нас Боже всяке лихо, але то нічого доброго не віщуе.

Всї стару бабу висьміяли, казали, що вона забобонна, але она таки твердо тримала ся свого. Потому всї переконали ся, що стара правду говорила, але вже було запізно.

Того то дня вайшов до Карбон якийсь чоловік, досить поганий на лици, троха згорблений, з подзьобаним віспою лицем, з червоними, троха скісними очами. Щока горішна виставала понад долїшню, а ніс довгий та в долину загнутий. Ніхто не знав звідки він прийшов і хто він за оден, бо він кождому інакше говорив. Раз говорив, що він з під Львова, а раз, що він з під Горлиць, а стара жінка говорила, що він з пекла родом.

Бачите, прийшов на плейз чоловік, бідний, голодний та невиспаний, каже, що він Русин, не дивно отже, що Карбонцї притулили його до себе, накормили, напоїли, приоділи, ще і роботу знайшли.

Гладкий — так він звав ся — скоро призвичаїв ся до людей, а люде до него. Справді, старі баби говорили, що коли він говорить, то уха його складають ся як у собаки, але на се ніхто не звертав уваги. Лише то людям не подобало ся, що коли він йшов через вулицю, то безроги за ним дуже хрунькали. Але поволи, поволи, і до того люде призвичаїли ся. Правда, еще ґаздиня, у котрої Гладкий мешкав нарікала, що він не хоче їсти свинячого мяса, і як тілько побачить свинину на столї, то зараз з хати утікае. Ну, але то вже річ меншої ваги і ніхто на те і уваги не звертав.

Гладкий мешкав у одної вдовиці, котра з того удержувала ся, що тримала людей на борді. Мешкало у неї пятнайцять бордінґерів. Гладкий був шіснайцятий. З разу Гладкий мало говорив, лиш слухав, що другі говорять а за тим і сам зачав втручати ся до розмови. Зразу говорив так як і другі говорили по руски, а пізнїйше якось так зачав перекручувати слова, що ніхто не міг його порозуміти.

По якому ти говориш? — питали його.

Як то по якому, я говорю по настояще руски — відповідав Гладкий.

А чи тебе мати так научила говорити?

Тогдї Гладкий викручував ся, казав, що він з панів походить, а его мова, то паньска а не хлопска.

Слухали се люде та лиш головами покивали, бо Гладкий недавно говорив, що він хлопский син.

Гладкий записав ся до руского брацтва, став членом церкви і других руских товариств. Всюди приняли його люде. Також допускали його на наради і слухали його слів. Деякі хвалили його розум і проворність і раді були з того, що Гладкий вступив до їх кольонії. Так проминуло около пів року. Надійшли головні мітинґи братств, мали вибирати урядників. Хтось сказав, щоби Гладкого вибрати предсїдателем брацтва. Прийшло до голосованя, але більшість заявила ся за другим сьвідомим Русином а за Гладким не був майже ніхто.

Від тої хвилї зачало ся лихо в Карбон. Коли Гладкого не поставлено яко кандидата на предсїдателя, він дуже почервонїв на лици і зачав кричати, що то ошуканьство, що его не хочуть вибирати, аби він не викрив ріжні циганьства. Ті що близько него були, чули як він говорив розгорячений, що він повинен бути вибраний, але ті що стояли з далека за ним, казали, що не чули слів, лиш чули хрунькане. Що то так хрунькае? они питали. Коли се почув Гладкий, еще більше кров ударила йому до лиця, ніс його витягнув ся в трубу, горішна щока видовожила ся в рило, очи стали скісні, щетина на голові піднесла ся, а губи все рухали ся і рохкали як у безроги. Коли люде побачили на людскім туловищу свинячу голову, з перестрахом відсунули ся від него і мовчки вижидали, що стане ся пізнїйше.

Але рохкане та хрунькане не уставало, лиш скріпило ся кількома новими голосами. Се були ті бордінґери, що мешкали з Гладким, і тепер зачали уїдати ся за ним. Одним здавало ся, що они кричать, а другі казали, що присягнуть, що чули як они хрунькали.

Се незвичайне хрунькане так перераэило чесних людей, що вже не могли докінчити мітинґу і відложили його на другий тиждень.

Тепер зачав свою роботу Гладкий. Ходив від хати до хати і намавляв людей, що мають робити. В одній хатї сказав: Містер Породко, чи ви маете який уряд? Ні, відповів Породко. Чи так? — каже Гладкий — о, то вам кривда дїе ся; такого дурня вибирають на предсїдателя а вас полишають. Ет — сказав Породко — не мені бути предсїдателем, але, я думаю, що старий Хомич буде добрий предсїдатель.

Так ви думаете — перебив йому Гладкий, і в тій хвилї ніс його продовжив ся, горішня щока висунула ся на перед і виглядала як свиняче рило — то ви хиба не знаете, що він на вас говорив? Ах таке говорив, що мені аж стидно повторити. Казав, що ви дурак.

Породко як почув тое, зірвав ся на ноги та сказав: Я думав, що старий Хомич порядний чоловік, а коли він такий, то не варта він бути предсїдателем. Вас повинні вибрати, а не такого бома. Вже в тім моя голова, що його не виберуть.

Як думаете — сказав, а властиво захрунькав Гладкий — але то дуже тяжка образа.

Гладкий пішов до другої хати і каже до господаря: Чи ви знаете, що Хомич мае книжки фонетичні, то е такі, що то проти Бога.

Сей господар доперва недавно зачав учити ся читати, і доперва перший раз почув се слово фонетика, тому дуже переляках ся і сказав, що він ніколи не думав, що Хомич такий безбожний, що читае фонетичні книжки, і казав, що такого чоловіка не треба вибирати на предсїдателя.

Гладкий пішов дальше і зачав говорити, що фонетика против Бога, але коли йому показали сьвяте письмо друковане фонетикою, тогдї він звинув хвіст під себе і виніс ся чим скорше з хати.

Заходить він до одної хати, а там вже знали, хто то такий Гладкий — а було там тогдї повно людей. Як тілько зачав Гладкий говорити, прибігае малий хлопець до господаря дому і каже: тату, тату, чи чуете ви як щось кричить: хрунь, хрунь? Всї зачали дуже сьміяти ся, а батько сказав, що то містер Гладкий говорить.

Від того часу зачали Гладкого кликати хрунь.

Прийшов новий мітинґ, але Гладкого таки не вибрали.

Побачив Гладкий, що свого не діпне так скоро, отже жаль йому було, що в гро аді згода та спокій, постановив завести розлад. Він знав, що найлекше дійти того брехнею, отже перед одним брехав на другого, оклеветував, плюгавив, чернив — підчас коли себе самого і тих що стояли по його боцї вихвалював по під небеса. Він бачив, що люде читають книжки, жаль йому того було і зачав кричати, що то фонетичні, а фонетика проти Бога. Розумні люде висьміяли його, але дурнїйші, не запитавши нікого чи то правда, повірили йому і перестали ходити до читальні.

Він чув, що люде називають себе Русинами-Українцями та читають історию свого народа. Жаль йому було того, що нарід прозрівае та осьвідомлюе ся і зачав насьмівати ся з України — казав, що нема Українців на сьвітї, тілько е Москалї і цар батюшка.

Хто би думав, що Гладкий направду так любив Москалїв та царя батюшку. О, ні. Він лише робив се на перекір, аби нищити те, що було добре. Він сам раз сказав, що якби всї ті люде були правдивими Москалями, то він би став Українцем, аби лиш їм допечи.

Він бачив, що дяк гарно вивчив хор сьпівати в церкві, жаль йому було того і зачав намавляти людей, щоби не позваляли дітям сьпівати в церкві, бо то належить до дяка, за се ему платять.

Всьо що тілько міг зачіпити, зараз ганив, аби се знищити, аби задоволити свою паскудну натуру.

В місточку Карбон кромі Русинів жили еще другі народи, як: Поляки, Словаки, Мадяри. Гладкий бачучи, що свої Русини не так дуже раді для него, зачав зближати ся до Поляків, а щоби їм приподобати ся, найперше зачав виговорювати послїдні слова на Москалїв та царя, бо знав, що Поляки не люблять Москалїв. Розуміе ся, що до Поляків він говорив по польски. А коли раз його запитали, чи він Русин, він випер ся того і сказав, що він Поляк. Але Поляки не дуже йому вірили, бо зараз пізнали, що він не уміе добре говорити по польски. Гладкий, щоби запевнити їх о своїй польскости, зачав виговорювати паскудні річи на Русинів, обмавляв їх, чернив, а в кінци сказав, що навіть якби був Русином, то би встидав ся признавати до того. Поляки по тихо назвали його зрадником і не дуже зближали ся до него. Коли у Русинів Гладкий хотїв бути предсїдателем братства, у Поляків він був вдоволений, як поставили його коло дверей, щоби їх замикав та щоби мив сплювачки. Поляки витирали ним всї кути, висьмівали ся з него, але Гладкий на се не зважав, лиш чув ся дуже щасливий, і перед Русинами хвалив ся, що Поляки таку йому честь віддають.

Однак не довго загрів він місце поміж Поляками, бо не тілько свої з него насьмівали ся, але і самі Поляки. Гладкий знав, що Поляки не зовсїм годять ся зі Словаками, тому зачав поволи наближати ся до Словаків, та відказував перед ними на Поляків, обмавляв їх та плюгавив. Словаки радо примили його до своеї компанії і Гладкий зачав вже признавати ся, що він ні Поляк, ні Русин, а Словак. Як міг, так калїчив свою мову, а все намагав ся говорити по словацки. Між Словаками Гладкий знайшов горівку та пиво, котру вони в тайнї продавали, і став дуже запивати ся. Звичайно в суботу, коли він дістав пейду, Словаки обступали його до окола, називали його гарними, масними словами і просили, щоби їм фундував. Так отже що суботи пропивав Гладкий цілу свою пейду, а рано звичайно находили його на пів притомного під лавою. Словаки сидїли з ним так довго, як довго мав гроші, а потому лишали його на ласку божу. Люди пізнали, що Гладкий запивае ся зі Словаками і зачали його упоминати, щоби опамятав ся. Чень він не худоба, що Словаки обходять ся з ним як зі собакою, але мимо того Гладкий все до них пхав ся і гроші на них видавав.

Людскі упоминаня нічого не помагали, а Гладкий свое дальше робив. Він з одної сторони заводив роздор поміж Русинами, старав ся всїх посварити зі собою, а з другого боку пхав ся поміж Поляків та

висьмівав перед нами Русинів, або йшов поміж Словаків і обмавляв та чернив перед ними Поляків.

Та робота Гладкого не подобала ся многим людям, они скликали мітинґ і хотіли викинути Гладкого зі свого братства і церкви, яко такого, що приносить лиш роздор і сварню і нечесть Русинам.

На мітинґ зібрало ся много народа і зачали ся наради. Іван Семенюк, що уходив за найповажнійшого, та найрозумнійшого поміж всіма, виступив на перед і зачав таку промову:

Дорогі Брата! Прикро мені, що я нині до вас в сей спосіб мушу говорити. Вірте мені, що волів би я тої хвилі зовсім недожити, спокійнійше було би на серцю.

Ви знаете, про що я думаю, і я е певний, що ви всі так чуете, як я чую. Було у нас спокійно, по братньому, була любов, довіре, всі тримали ся купи. Аж тут на здорове наше тіло, кинула ся болячка, і точить нас, і запускає що раз глубше свое коріне. Єсли ту болячку не виріжемо, так она сточить наше тіло і приспішить смерть. Ви знаете, яку болячку я маю на думці.

На салі в тій хвилі рознесли ся голоси: Гладкий, Гладкий. — Але майже рівночасно з ріжних місць дало ся чути хрунькане. Щось хрунькає — щось хрунькає — зачали кричати зі всіх сторін. Десь тут мусить бути безрога. Крики піднимали ся що раз то голоснійші, аж успокоїв їх сильним голосом Іван Семенюк. Він сказав:

Успокійте ся браття. Не зважайте, поки що, на хрунькане, дайте мені докінчити мое слово. Дуже се мене тішить, що ви знаете самі, хто е тою болячкою, а позвольте мені сказати, чому я назвав его болячкою, і якої хочу на него кари.

Отже слухайте:

Гладкий що е селянська дитина, встидае ся того, і бреше, що він з панів походить.

Гладкий, що е бідним зарібником, так як і всі з нас, не тримае з нами робітниками але розпинае ся і боронить панів, богачів, вихвалює царів, та гнобителів робучого народа.

Гладкий, котрий, як знаете, е Русином, встидае ся рідної мови, котрою його мати говорила, і переиручуе еї на росийске, а коли зайшов між Поляків, то зачинае говорити по польски, а поміж Словаками по словацки. Отже він встидае ся того, що він Русин і вмісто стояти за Русинами, він стоїть за Поляками та Словаками на шкоду Русинів.

Гладкий, не досить того, що випирае ся того що він Русин, але еще насьміває ся з Русинів перед Словаками та Поляками, чернить їх, плюгавить, обмавляе, та понижае, підчас коли других вихвалював.

Гладкий, мимо того, що належить до нашої громади, ділає на еї шкоду, не тримае з Русинами, підчас коли витирае собою всі кути польскі та словацкі, і запомагае їх своїм кровавим грошем.

Гладкий, не тілько що сам війшов на злі дороги але еще і других потягае за собою, ширючи поміж ними роздор, недовіре, а передовсїм піяньство, котре е найбільшим лихом, від якого Пан Біг тільки нас стеріг.

На кінця еще мушу додати, що Гладкий е брехун, а брехня е жерелом всякого лиха.

Ось такі то суть його провини, над котрими ми маемо застановити ся, і щось в тій справі порішити.

Коли Семенюк в тім місци на хвильку затримав ся, в салі дало чути ся сильне хрунькане, та рохкане. Люди зачали зглядати ся, і побачили кілька лиць, властиво не можна було пізнати, що то е, чи то людска голова чи безроги, котрі вічно порушали ся і давали зі себе хрунькане. Люди дуже здивували ся і не знали як собі се витолкувати. Вже кілька разів в тій галї чути було таке хрунькане, але еще ніколи оно не було таке сильне як тепер. Через якийсь час хрунькане не уставало. В кінци вірвав ся зі свого місця старий Семенюк і крикнув сильним голосом: А буде там тихо з тим хрунькaнем.

По тих словах в галї затихло, і на перед підійшов молодий парубок та сказав:

Що ту так довго радити над тим, дерево пізнае ся по його овочах, а собаку по гавканю, корова мекае, а хрунь хрунькае. Назвім ми Гладкого та його компанію хрунями, так, аби цілий сьвіт знав о тім, хто вони е.

Ледви сказав він ті слова, аж ту по галї рознесли ся крики: хрунь, хрунь Гладкий, хруні ціла його компанія.

Всї однодушно на се згодили ся і від тої хвилї Гладкий і компанія зістали названі хрунями. Впрочім хруня не так дуже трудно пізнати, бо коли він зачинае брехати, або що небудь робити, що Семенюк закинув Гладкому, тогдї його голос заміняе ся в свинячий голос, і не чути від него людскої мови але хрунькане.

Мітинґ скінчив ся, болячку що була на їх тілі вирізали, але через те ослабили тіло, хоч правда, забезпечили його перед дальшим зіпсутем. Ослабили тілом тому, що від тої хвилї Гладкий зі своею компанією, се е ціла громадка хрунів в Карбон на кождім кроці старали ся шкодити громадї, ослабити еї, аби остаточно еї розбити. Перед у тій роботі вів Гладкий, а другі йому помагали. Щоби там успішнійше вести свою роботу і мати лїпший вплив на нарід, Гладкий отворив перший салюн в Карбон. Там він стягав нарід на пятинку і навертав людий на хрунівство. Лекше чоловікови зійти на дорогу неправди, чим ступати по дорозі правди. Не дивно отже, що до Гладкого, то е до пива та виски, нарід зачав горнути ся, і руска громада, що колись була найкрасша на цілу Америку, зачала що раз більше упадати.

А Гладкий робив бизнес, та сам за барою запивав ся. Раз пив цїлу ніч, а над раном знайшли його не живого під лавкою.

Люди розказували, що тої ночи на цілу околицю, страшенно хрунькали свині, а місяць все був заслонений хмарами, щоби не сьвітити на вічну дорогу його хрунївскої душі.

Зібрали ся хруні з цїлої околиці, похоронити свого старшого брата. Жаден піп не хотів пійти на похорон, лиш самі хруні несли домовину і щось нїби сьпівали, а властиво хрунькали йому на Вічная память.

На другий день і місця не стало слїдно, де хрунівске тіло Гладкого зістало похоронене.

Що там стало ся не знати, але стара баба Гандзя таке оповідала:

Ви знаете, що як мені що снить ся, то оно сьвята правда. А я як раз тої ночи, коли хруня Гладкого поховали, мала дуже довгий сон, такий довгий, як з відси до старого краю. Бачите, снив ся мені хрунь Гладкий, від хвилї як прийшов на сьвіт, аж до смерти. А маете знати що прийшов він на сьвіт в нечуваний спосіб. Коли він народив ся, рівночасно сонце сьвітило і сніг падав. А потім, як він підріс, раз був хорий на серце і пішов до доктора, порадити ся його. Доктор сказав, що його серце мае одну хибу, а щоби еї усунути, треба вирізати серце, а відтак знова вложити. Мати Гладкого пристала на се, і означеного дня мав доктор перевести операцію.

Але до того самого доктора прийшла одна богата пані, і просила його, щоби він вилічив еї свинку, котру она виховувала в своїх комнатах і котру дуже любила.

Доктор оглянув свинку і сказав, що свинка е хора на серце, і если она хоче аби свинка жила, треба перепровадити операцію серця. Пані згодила ся на се, і обіцяла докторови велику купу грошей, як вилічить еї улюблену свинку.

Одного і того самого дня доктор взяв ся до операції Гладкого і свинки. Обом вирізав серце, потримав троха на сонцю, очистив, вимив і назад їм повкладав.

В пару день і Гладкий і свинка були здорові. Але тут стало ся щось нечуваного. Ото приходить пані, властителька свинки і приносить докторови великі дарунки і каже, що еї свинка така тепер чиста, така порядна, цілком вже не е уперта, все послухае, така люба як дитина.

Залєдви вийшла від доктора пані аж тут приходить мати Гладкого з плачем, і зойкае перед доктором, що справді еї син здоров, але дістав свинячу натуру. Не хоче їсти з тареля, але суне до цебрика, любить сидіти в болоті, бавити ся в сьмітю, а що найгірше, то те, що ані раз не хоче еї послухати, а такий упертий як свиня. Казала еще бідна мати, що коли еї син йде вулицею, то безроги дуже за ним хрунькають.

Коли се почув доктор, аж поблід на лици. Щоби заспокоїти бідну матір, він записав для еї сина якесь лїкарство і виправив еї до дому. А сам зараз пізнав, що то стало ся. Ото він помішав оба серця, і Гладкому вложив свиняче серце, а свині дав серце Гладкого.

Ось в який то спосіб у Гладкого була свиньска хрунївска натура. Так як свиня не любить чистоти, порядку, згоди, а все уперта і все хоче своїм рилом до гори ногами перевернути, таке було і з Гладким. Де лиш він рушив ся, куди обернув ся, його хрунївска натура зараз вилазила на верх, і заражувала других людей. Остаточно вже так надоїв людям в старім краю, що они виправили його до Америки. В Америці він на ново зачав свою роботу і зачав всюда ширити хрунївство. В кінци прийшла на него смерть і то така, як свині годить ся.

На тім скінчила оповідати стара Гандзя свій сон, а Богдан Чайлик сказав, що хоч хрунь Гладкий наггнув ногами, то всеж таки свій накорінок лишив на розплодок і кождий чесний чоловік називае їх хрунями.

Еще Панас Хримко добавив, що він якось йшов по при те місце де хруня Гладкого поховали, і бачив що на його гробі рила купа свиней. Се они певно занюхали, що у Гладкого свиняче серце.

Ось бачите, яка то е історія першого хруня а коли почуете те слово хрунь, то сплюньте три рази і присягніть собі сьвято, не йти слідами хруня Гладкого, абисьте самі не заслужили на имено хрунь. Суть деякі люде, що не знають, що то е хрунь, і самі себе так называють. Нехай они собі перечитають ту історію хруня, і як они так само роблять як перший хрунь Гладкий робив, то они хруні направду і повинні старати ся позбути ся тої свиньскої натури. Єсли ж они гидать ся роботою Гладкого, то они не суть хрунї а від правдивих хрунів нехай тримають ся з далека.

А еще на закінчене мушу додати, що хруня найлекше пізнати по його хрунькaню, бо всі хруні перебрали натуру від першого хруня Гладкого.

Читайте люди ту історію про хруня тай і других про се навчайте.

Верховинці.

Дня 10 листопада відограли члени читальні ім. Т. Шевченка перший раз в своїй власній хатї драму театральну під заг. „Верховинці". Штука ся е дуже гарним образом гуцульского жита. Щоб мали ясний образ навіть ті, що не могли на сей день явити ся, то подамо в коротці начерк дії. В дійсности діяло ся се за часів мандаторства, себто паньщини. За панования мандаторів, рекрутоване молодих хлопців відбувало ся не так як тепер. Коли надходив час побору рекрутів, то приїздив з міста мандатор, та робячи облави по лїсах та горах, виловлювали здорових хлопців та відсилали до війска, де мусїли цїлими лїтами служити. В околицях Косова жила вдова Марта з своїм одиноким сином Антоном. Антін залюбив ся в гарній дівчині сироті Парані. В тім самім селї був рядовий стрілець Прокіп, великий підлизник мандатора, а тим самим ворог гуцулів. Він то своїми підлизними словами підмовив мандатора взяти, Антона вдовиного сина, в жовнїри, що було проти права. Коли Антін вернув до дому, ховаючи ся перед нагінкою за рекрутами, уснув на колінах своеї матери. Підчас того погоня напала на него, звязала та віддала до служби цїсарскої. Коли наречена довідала ся об сім, не могла переболїти страти по нїм. Проте постановила іти з вуйком своїм Максимом, старим гуцулом, відвідати его, а властиво увільнити з ярма цїсарского. Пустились в дорогу, та прийшли до міста де був Антось. В одній господї стрітили ся з фельдфебльом, котрий оповів що Антось е порядним вояком, а тепер стоїть на вартї коло магазину. Максим та Парана ідуть на місце служби, увільняють его з війска, даючи ему гуцульску одежу, та роблять го дезертиром. Повернувши домів, пімстив ся Антось на своїм ворогї Прокопі, зглядивши его зі сьвіта. За дезертирство та розбишацтво повісили Антося, Парана зійшла з розуму, а Максим кидае ю в филї Черемоша. — Саля була битком наповнена. Штука ся, хотяй досить трудна випала знаменито. Зі своїх роль найлучше вивязали ся панї Ферлеева, граюча наречену Антося, бо цїлковито переняла ся духом тої нещасної любови. П. Арсенич, представляючи молодого леґіня, любимця Парані знамениго вивязав ся зі своеї задачі, показуючи свою шалену любов до своеї нареченої та матери. П. А. Новак граючи старого гудула Максима, дуже добре вивязав ся зі своеї задачі, переймаючи ся рівнож добротою до Парані, та подаючи свої щирі ради в визволеню Антося. Сї особи відограли свої ролї як справдїшні артисти, та могли6 рівнати ся з сьвітовими силами акторскими. Не зле також вивязали ся зі своїх роль п. Сохацкий в роли мандатора та фельдфебля а П. Головацкий в роли комісара. Дуже добре охарактеризував п. Дедалюк галицкого жида. Пані Костюкова в роли матери Антося показала справдїшний жаль по страті свого одинака сина, рівнож і п. А. Винтоник в роли жени Прокопа не зле вивязала ся зі своеї задачі. П. Слїпченко добре удав хитрого підлизника паньского, Прокопа.

Не сумнїваемо ся, що панове актори (-ки) на будуче еще лїпше вивяжуть ся, та вдоволять не меньше як тепер своїх гостей. Не треба лиш тратити охоти до дальшої працї, а певно що праця ваша надгороджена буде. — При тій спосібности позволимо собі сказати зарядови Читальні, що декотрі гості підчас, як і по представленю своїм неприличним заховуванем ся, та неприличними бесїдами зробили прикре вражіне на публику. Они то хотїли радити, гадаючи що знаходять ся в своїй синаґоґї. Гарно се з їх сторони, що прийшли відвидіти нас, але забули неборак, що они не е в своїй Росиї, але на вільній землі Канади.

Винипеґ, Ман., Канада.

В. Пиндиковский.

ЖЕНЩИНИ ПРО ЖЕНЩИНУ.

Одна анґлійска часопись хотїла пересьвідчити ся, чи женщини вдоволені з того, що е женщинами, і в тім дусї розіслала квестіонар. На десять запитаних женщин лише дві відповіли, що за ніяку ціну не згодили-б ся бути мужчинами. Інші впевнювали, що страх хотїли би належати до мужеского пола, і подавали мотиви. Отже одна, завзята автомобілїстка, воліла би бути мужчиною, бо сама могла би направляти свій мотор; инша, що любила ся в конях, хотїла би свобідно їздити верхом; третя яко мущина моглаби більше заробляти; ще инші, менше практичні, хотїли би бути мужчинами, щоби показати, як треба поводитись з женщинами. Були й такі, що хотїли лише добре пізнати спосіб жита мужчин. З анкети витягае редакция висновок, що взагалі Анґлійки не е вдоволені із свого пола.

„SVOBODA„
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 309 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців $2.00
До старого краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців $1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львів, а російскі Українці через Книгарню „Кіївскоі Старини“ Безаківска 14, Київ.

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мові ордер). Мовну order, то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не могли грошей дістати.

Адрес:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, кромі нового, также свій старий адрес.

Який конець?

В „Свободі“ явилась стаття під тим заголовком. Я вважаю своїм обовязком сказати кілька слів так як замітку про ту статю, як дальше і свої погляди на церковні болячки на Амер. Руси. Причину до тої статі ред. „Свободи“ — подали події в Shenandoah. Розбираючи ті події, редакція „Свободи“ каже, що одиноким цілющим средством на церковно-народні справи є цілковите здемократизоване гр. к. руської церкви, однак не каже, як те здемократизоване мало би виглядати, в якій формі — в якій орґанізациі — як, хто, і що? того всього ми не бачимо — але бачимо фразу „цілковите здемократизоване церкви“.

Кождому, хто дивив ся, хоть кілька років на стан гр. к. церкви в Спол. Державах мусить стати ясно, що положене еї — так званої уніяцкої церкви, являєсь просто безвихідним. Вона засуджена на смерть. Еї в короткім часі зіжруть Айриші — для того, бо ерархія католицка в Америці того хоче і хоче того і Рим. Про ті всі тенденції знаемо ми всі — а певно і редактор „Свободи“.

Щож нам робити?

Переходити на православіе — де нема можности „цілковитого здемократизованя церкви“ — чи йти на протестантизм — куда Русинам ще ніколи не снило ся?

Після мене, як ми бачимо нашу еміґрацію з Галичини, лишае ся покинути всякі гадки формованя якоїсь иншої церкви — бо як показала практика зовсім се не може вдати ся, погодити ся з обставинами, лишити церков собі, взяти ся за народну роботу і попросити редакцію „Свободи“, щоб в церковній справі мішала ся о стілько, о скілько всяка газета мае обовязок нотовати сучасні події, без своїх власних особистих заміток. Єслиж однак треба буде в даній хвили висказати погляди в справах церковних, на те ми маемо людей, стоячих поза редакцією „Свободи“.

Що значить цілковите здемократизоване церкви?

Значить усю власть в церкві віддати громаді — народови.

Чи се можливе?

Ніколи не можливе! Наша уніяцка церков, про котру говорить „Свобода“, е католицкою, а в католицкій церкві ніякий демократизм не можливий. В справах чисто духовних мають вірні повинувати ся. Анї в протестантскій церкві не мають члени церкви голосу в чисто церковних справах, в ніякій церкві вони его не мають, хиба в церковно сьвітских конґреґаціях.

До тепер нашим людям не діялась ніяка кривда в справах заряду маетком церковним. Дуже переважна часть заряджуе своїми питомими маетками церковними, що їм з титулу фундаторів правно належить ся. Єсли деякі громади передали свої маетки на користь католицької орґанїзації, то они зробили зле — а хтож їм тому винен?

Єще одно „Свобода“ згадуе за контракти між священиком і парафіянами.

Я вважаю, що всякі контракти в тім роді суть понижаючі і для парохіян і для священика.

Тай ще одно:

„Свобода“ каже, що люде потребуючі поладнаня треб, „готові для священика все зробити, всего зречи ся“.

Редактор „Свободи“ знае дуже добре кілька примірів, де его найблизші товариші всьо робили для людей, а вони опісля показались дуже „добрими людьми“ — особливо тогди, коли їх священики лежали смертельно хорі. Чомуж таке говорити?

При кінци еще одно:

Оставмо ми справи нашої церкви, еї болячки, еї невзгодности — на боці. Вони викляруються сами — а ми тим часом і не чуючи тих перешкод, можемо взяти ся за народну роботу — незалежну від болячок чи уніяцкої, чи православної, чи протестанскої — чи якої небудь другої церкви.

Нестор Дмитрів,
руский сьвященик.

Дорогі Братя Краяне!

Рік уже минув, як приїхав я до Вас з старого краю, щоби пробуваючи між Вами, придивитись Вашому житю на чужині, почути Ваші жалї і Ваші радости, пізнати Ваші потреби, Ваші бажаня і думки, придивитись Вашим орґанізацийним роботам на поли економічнім і народнім і пізнати Ваші змаганя до здобутя красших услівий житя в тій новій Вашій вітчині. Рік уже минув — і я думаю, що не проминув він мені марно. Старавсь я бути усюди де живуть наші люде — в Сполучених Державах і в Канаді. Обїздив Ваші кольонії, в котрій прийшлось Вам осісти, заходив до Вас, розмавляв з Вами: роспитував Вас про все, що дотикае Вашого житя ту, в Америці, Вашого житя заробкового, Вашого житя бизнесового, Вашого товариского житя. Роспитував Вас і приглядавсь всему тому. І коли тепер, пізнав я, як думаю, те Ваше жите, ту Вашу долю-недолю в Америці — вертаю назад до старого краю, щоб все те знова переказати Вашим родинам, Вашим громадам, усім Вашим краянам, як далеко розсїлись вони на широкій Україні — чи австрийскій, чи угорскій, чи росийскій. Вертаю, щоби росповісти їм о скілько Вам ту ліпше, як в старім краю — та й, в чім Вам ту гірше...

Та як перед роком, приїхавши до Вас до Америки, витав я Вас на отсім місци — так тепер, опускаючи Вас, хочу Вас й попращати.

Яких слів пращаня маю ужити? Чи слів сумних, жалісних, чи веселих; чи слів огірченя й зневіри, чи може одушевленя?

Як погляну взад на цілий сей проминувший рік і стараю ся відтворити в уяві усе те, що я бачив між Вами і чув — так, справді, ріжні чувства будять ся в мені: хвилями відчуваю повну радість, як зважу, що Ви, опустивши рідний край, увільнились від тих многих премногих пут, які Вам вязали і Ваше тіло і Ваш ум а перед котрими Ви — не входжу вже ту в те, чи з Вашої чи не з Вашої вини — стояли безрадні і безпомочні... Але й жаль і огірчене мене охоплюе, як, з другої сторони, бачу, як мало між Вами, звільненими вже від тих пут, охочих користати з сеї волї і з тих безперечно ліпших услівий житя, які Ви надибали ту в Америці. Я не кажу, що Америка дала Вам якийсь рай, не кажу навіть, що вона дала Вам услівя до справді гарного, справді люцкого житя — сего ніколи не скажу! — Та мимо того — сего не заперечите — Америка дала Вам о стілько ліпші услівя житя від старокраевих, що можна вимагати від усіх Вас більше стараня про свое фізичне і духове добро, про свій фізичний і духовий розвиток — як се було можливе в старім краю. А якже мало з поміж Вас о се старае ся! Не можна казати, щоб Ви таки вже нічо не дбали про свій фізичний й духовий розвиток, — але усі ті змаганя, будь-що будь, такі — нелалекі, а при тім такі не серйозні і так мало в них витревалости...

Се я бачу — та не думаю, щоб у Вас самих лежала за все те уся вина, — винні в тім много-много — не Ви, винні й чужі, винні й свої в старім краю і ту таки в Америці. Але й Ви не без вини...

Се я бачу і се кажу — але Ви не возьміть мені се за зле. Мені може випадало ужити тепер при пращаню самих найкрасших слів — слів повних узнаня для Вас — для Ваших змагань, для Ваших думок і т. д. Та, чи тоді, ті слова моглиб були бути правдиві, щирі? Яж рядби Вам всего найліпшого й найкрасшого, але власне задля сего й уважаю за конечне вказати Вам, що у Вас подибав я лихого, що Вам й перешкаджае дійти як найскорше до сего найкрасшого, найліпшого. А можливо дійти до ліпшого! — мимо тих всіляких перепон, на які натрафляете Ви навіть ту, в Америці.

Я не можу вказувати ту, на причини усего того, по правді сказати, невідрадного материяльного і духового житя Вашого в Америці, анї вказувати на способи, якби сему лиху зарадити. На се буде місце і час, коли верну до краю. Тоді описуючи Ваше жите, постараюсь вказати на усі причини лихих сторін його і способи усуненя їх. Може се кому з Вас й придасть ся до чого. Тепер ограничаюсь лише на тім загальнім висказї мого вражіня про Вас і Ваше жите. Вражіня — яке я дізнав по цілорічнім побуті моїм між Вами.

Та хоч воно й так, то мимо того — як жаль мені Вас опускати! Кілько гарних хвиль пробув я між Вами, кілько щирих слів чув я від Вас, як по товариски, по братерски відносились Ви до мене! От, за се я Вам вдячний. Я, справді, пробуваючи ту, в Америці, й не зазнавав вражіня, щоб находив ся на чужині. Я чув себе між Вами, як у себе в краю. За те я Вам й сердечно дякую. Всеж не споминайте мене лихом. Будьте переконані, що бажаю Вам у всїх Ваших змаганях і заходах коло здобутя красших услівий житя, для кождого з Вас з осібна і для усіх Вас разом, як народу, як найбільших успіхів.

Осібно-ж дякую усім тим, що за для мене жертвували дорогий свій час і так охочо, так радо старались улегчити мені, за цілий час мого побуту в Америці, в моїй роботі. Їм я в великій мірі маю завдячити, що удалось мені зібрати так богаті материяли що до житя наших еміґрантів в Сполучених Державах і в Канаді.

Ще раз дякую Вам, дорогі Краяне за Вашу прихильність і щирість, а бажаючи Вам від себе усего найліпшого, пращаю Вас щирим серцем

Юліян Бачиньский.

Подяка.

Почуваю ся до милого обовязку зложити на отсім місци подяку усім тим, що зволили виповнити і надіслати мені назад розіслані мною в Листопаді мин. року, квестионарі. — А іменно надіслали квестионарі:

Мих. Кизима, Вельва, Н. Д.
Гринько Мостовий, Таунтон, Масс.,
Мих. Куритко, Френк, Алта.,
Іван Билецкий, Єйл, Ва.,
Яків Грабар, Слейтдейл, Па.,
Панько Мода, Форт Ендрус, Масс.,
Алексей Шлянта, Мейфілд, Па.,
Дмитро Саноцкий, Джерзі Сити, Н.Дж.,
Павло Сирчанюк, Алеґені, Па.,
Іван Кецко, Пітсбурґ, Па.,
Ант. Вацлавский, Блейрсвил, Па.,
Василь Сич, Кенонсбурґ, Па.,
Алекс. Горощак, Монесен, Па.,
Іван Ганяк, Пітсбурґ, Па.,
Іван Голда, Мт. Кармел, Па.,
Стефан Сисак, Прайсбурґ, Па.,
Яків Гавриляк, Бон Тер, Мо.,
Андрей Дубовий, Балфор, Н. Дак.,
Атаназ Дубиньский, Шікаґо, Ілл.,
Яків Лисяк, Пітсбурґ, Па.,
Павло Зятик, Ню Йорк,
Сава Чернецкий, Ню Йорк,
Ігнатій Лиґус, Прайсбурґ, Па.,
Іван Смакула, Олифант, Па.,
Василь Новак, Вінніпеґ, Ман.,
Аполінарій Новак, Вінніпеґ, Ман.,
Іван Созаньский, Бріджпорт, Конн.,
Юрко Мачула, Стюартборн, Ман.,
Мих. Чубак, Вінніпеґ, Ман.,
Порфир Павлусяк, Гинклей, Н. Й.,
Стефан Цап, Вилксбері, Па.,
Ів. Колесников, Скрентон, Па.,
Павло Штогрин, Нортгемптон, Па.,
Іван Пелеш, Ню Йорк.,
Ал. Курила. Елмайра Гайтс, Н. Й.
Никита Орел, Н. Дак.,
Василь Сиротюк, Порт Гені, Б. К.,
Йосиф Аєрс, Ст. Луіс, Мо.,
Мирослав Стечишин, Ванкувер, Б. К.,
Григорій Порич, Бонінґтон, Б. К.,
Григ. Данищук, Сен Франсіско, Кал.,
Іван Преґонь, Правіденс, Р. Ай.,
Василь Мельничук, Слокен, Б. К.,
Никифор Пейко, Занесвил, О.,
Симеон Стасяк, Йонкерс, Н. Й.,
Алексей Бланяр, Кестл Шенон, Па.,
Федор Дякун, Мікіспорт, Па.,
Й. Ялечко, Реймі, Па.,
Спир. Іван Сімків, Бейнбрідж, Па.,
Матвій Джопс, Н. Дак.,
Іван Новицкий, Ню Йорк, Н. Й.,
Іван Париляк, Теривил, Конн.,
Іван Баґан, Питсбрґ, Па.,
Ніцета Джмелик, Смок Рон, Па.,
Митро Ярославский, Марбл Мавнтен, Н. С., Канада,
Іван Бурштин, Бофало, Н. Й.
Матвій Семенюк, Сейр, Па.,
Іван Горох, Вест Сенека, Н. Й.,
Теодор Кохан, Филаделфія, Па.,
Даміян Брода, Нютон, Н. Дж.,
Григ. Кульчицкий-Цмайло, Карнеґі, Па.,
Михайло Поляк, Филаделфія, Па.,
Юліян Луців, Ню Йорк, Н. Й.,
Дмитро Капитула, Мікаду, Па.,
Микола Бабин, Форт Вілєм, Онт.,
Микола Хай, Питсбурґ С. С., Па.,
Василь Мельник, Елмайра Гайтс, Н. Й.,
Пелагія Ябчанка, Ст. Луіс, Мо.,
Іван Галька, Йорквил, О.,
Йосиф Сенюк, Тейлор, Па.,
Андрій Гандзюк, Стонвал, Ман.
Андрій Короп, Н. Дак.,
Іван Турлак, Бремонд, Тексас,
Михайло Бабій, Мікаду, Па.,
Михайло Беля, Голйок, Масс.,
Яким Цимбала, Монесен, Па.,
Стефан Крицкий, Йорквил, О.

Юліян Бачиньский.

Лист із Старого краю.

Виборча реформа.

Парляментарна комісія скінчила вже свої наради над виборчою реформою і завтра зачнеть ся в повній палаті послів друге читане правительственного проекту виборчої реформи.

Про всі важнійші части проекту, як їх ухвалювала комісія, писав я в попередних листах. А тепер лишаеть ся написати про кінцеву ухвалу комісії, яким способом може бути змінений той виборчий закон, що його тепер мають завести.

Я вже пояснив у попередних листах, на скілько та виборча реформа, яку тепер переводять в Австрії, відійшла від прінципу рівности виборчого права. Отже ті народи, яким вона затверджуе дотеперішні політичні привілеї, хотіли би їх як найміцнійше забезпечити, а ті знов, що остали й на далі покривджені, хотіли би, аби ту кривду можна було в будучности як найлекше усунути.

Тому то Німці, яким виборча реформа дае більше мандатів, як їм по числу німецької національности в Австрії належить ся, зажадали, аби в будучности виборчий закон можна було змінити лише за згодою двох третин послів у парляменті. Сему домаганю Німців спротивили ся рішучо Чехи, яких теперішна виборча реформа справді кривдить у порівнаню з Німцями, але які чують у собі досить політичної сили, аби ту кривду в будучности усунути. А щоби в сім не мати занадто великих перешкод, то вони зажадали, аби до зміни виборчого закона вистала звичайна більшість. В кінці Поляки, яким виборча реформа віддае повну політичну власть в Галичині, також хотіли як найбільшого забезпеченя тої власти на будуче, але не випадало їм також іти з Німцями против Чехів, які нераз помагали „Колу польському“ в галицьких справах. І тому Поляки стали на тім, що їм байдуже, як буде в инших краях Австрії, коби лише їм у Галичині забезпечено те, що дае їм теперішна виборча реформа.

Супротив тих ріжних домагань комісія знайшла в кінці такий вихід, який не дав усего ані Німцям ані Чехам, одні тільки Поляки дістали що хотіли. В комісії ухвалено, що для зміни виборчого закона буде потрібна в парляменті присутність двох третин (343) послів, а тоді можна буде його змінити звичайною більшостію. Але коли-б ходило о спосіб вибору посла в сільских округах Галичини або о инший поділ виборчих округів у Галичині, то се можна буде ухвалити лиш тоді, коли на засіданю буде присутна що найменше половина галицьких послів. Се значить, що парлямент навіть при найліпшій волї не зможе змінити тих основ, на яких виборча реформа опирае національно-політичне панованє Поляків у Галичині, бо до сего буде треба, аби на засіданю була бо-

дай половина галицьких послів, а що польські посли з Галичини творять куда більше половини галицьких послів, то без згоди польських послів ніяка зміна не буде можлива. А так, як тепер справа стоїть, то ні одна з польських політичних партий не згодить ся на зміну виборчого закона в напрямі, користнім для українського народу.

Таким чином виборча реформа, яка тепер заводить ся в Австрії, не тільки віддае всю політичну власть у Галичині Полякам, але ще й постановляе, що без згоди Поляків тої політичної власти не можна буде від них відобрати.

Між українськими політичними партіями, (з виїмком соціяльно-демократичної, яка годить ся на виборчу реформу, яка-б вона не була) в Галичині була думка, аби вжити всїх способів, щоби не допустити до такого вічного національно політичного закріпощеня українського народу під панованем Поляків, хочби навіть прийшло ся повалити цілу виборчу реформу. Справа виборчої реформи в Австрії така пекуча, що хочби її повалено тепер, то вона таки мусїла би прийти незабаром, і то в справедливійшій формі, — коли тимчасом по переведеню теперішної виборчої реформи на зміну її в користь українського народу нема ніякої надії.

З огляду на те „Діло", орган української національно-демократичної партії, завізвав „Руський Клюб" у парляменті старати ся при помочи обструкції повалити виборчу реформи в її теперішній формі. До сеї роботи сам „Руський Клюб" очевидно за малий, але в злуці з усіми иншими противниками виборчої реформи (між якими одні противні виборчій реформі взагалі, инші-ж теперішній формі її) він мігби був робити обструкцію з виглядами на успіх. Се видно найліпше з того, що правительство злякало ся обструкції й аби ослабити її силу, президент міністрів Бек почав представляти українським послам, аби вони обструкції не робили, бо сим виборчої реформи не змінять на користь українського народу, хиба лиш на шкоду. І „Руський Клюб" послухав Бека й трьома голосами против двох (на засїдане, на якім рішала ся та справа, явило ся тільки 5 послів) ухвалив не робити обструкції. За обструкцією були Романчук і Яворський, против неї Король, Гладишовский (оба москвофіли) і Василько.

Се становище „Руского Клюбу" справі обструкції дуже пошкодило. За той час, коли обструкціоністи ждали на рішене „Руського Клюбу", прихильники теперішної виборчої реформи поставили нагле внесене, аби виборчу реформу полагодити найперше з усіх инших праць парляменту, й через те обструкції відібрано всякі вигляди на успіх.

Таким чином виборча реформа буде ухвалена парляментом у такій формі, в якій приняла її комісія, й національно-політичне закріпощене українського народу тою реформою стане дійсним фактом. Коли проект виборчої реформи стане законом, з тою хвилею зникае всяка надія, аби український нарід міг коли небудь мирною, законною, парляментарною дорогою визволити ся з під національно — політичного панованя Поляків. З тої хвилї се могло б бути зроблене парляментарною дорогою тільки тоді, коли б серед польської суспільности взяли верх думки про політичну справедливість супротив українського народу, а на се годі надїяти ся, бо пановане не веде до думок про справедливість, тільки до думок про скріплене панованя. Значить, визволити ся з під того національно-політичного закріпощеня, в яке виборча реформа віддае український нарід Полякам, зміг би він хиба якимсь насильним шляхом, шляхом революції.

Як небудь дивити ся на значіне теперішної виборчої реформи для українського народу в Галичині, становище „Руського Клюбу" в тій справі годі признати відповідним. Треба-ж памятати, що репрезентант „Руського Клюбу" в комісії для виборчої реформи, посол Василько, заповів у комісії зовсїм поважно, що українські посли старати-муть ся всїми способами повалити таку виборчу реформу. А потім той сам чоловік заявив ся на засїданю „Руського Клюбу" против обструкції, кажучи, що він вправдї грозив обструкцією, сподіваючи ся, що може правительство й „коло польське" тої погрози злякають ся й зроблять українцям якусь уступку, але коли погроза не помогла, то він против виконаня її, бо се могло би лише погіршити справу. Скажіть же, хто буде числити ся з такими політиками, що нині кидають погрози, а завтра заявляють, що се лиш так, що вони тих погроз і не думали виконувати?! Се-ж опереткова гра, а не поважна політична діяльність!

І коли того рода політики будуть далї верховодити між українським народом в Австрії, то можна бути певним, що вони тільки спиняти-муть його на його шляху до визволеня. Заки визволяти ся з поневоленя, український нарід повинен би найперше подумати про те, як йому визволити ся від таких „провідників" і „політиків", що роблячи на плечах народніх мас політичну каріеру, з поневоленя народніх мас роблять собі політичну гру.

4-го падолиста 1906 р. М. Л.

Дописи.

З Питсбург, Па.

Про нашу читальню.

Вже два роки тому засновано тут читальню, але з браку відповідного поміщеня не могла она як слід розвиватись. Тепер же коли тутейші Русини побудовали прегарну галю відновлено нашу давну читальню і названо еї іменем нашого славного писателя і патріота Маркіяна Шашкевича.

Здавалось би, що тутейші Русини повиннїб тепер радо горнутись до читальнї, бож все там чоловік щось нового почуе і научить ся, але на жаль так не е. Русина до науки і просьвіти і медом тяжко притягнути. Більшість з них все ще тримаесь науки своїх батьків, що мовляв, ми жиемо без науки, то і наші діти хоч будуть і темні то таки не погинуть. Але се не правда, бо і сліпий днесь бачить, що чоловікови який знае письмо е ліпше як тому що нїчо не знае. Він і роботу легшу може дістати і ошукати не дасть ся. Тому то кождий Питсбургский Русин і Русинка повинні вписатись до нашої читальні. Кошт невеликий: мужчина платить при вступі одного долара, а жінки і дївчата не платять нїчого лише обовязують ся ходити на сьвів. Отже вмісто сидїти по салонах або вистоювати на стрітах, чи не ліпше вписатись до читальні? До читальні принимаем не лише молодих але і старших, а удержуесь она з доходів з представлень театральних і концертів.

Вкінци подаю усім інтересованим до відомости ухвали, які запали на послїдних зборах, а іменно:

1) Збори відбувають ся що неділї о 7 ій годині вечер;

2) Читальня отворена що середи і суботи. Тоді відбуваесь наука руской і англійской мови, також наука веденя книг братских і рахункових.

3) Члени читальні мають як найгарнійше заховуватись і старатись приеднувати нових членів.

Ану хлопці і дївчата гуртом до читальнї. Нехай в слїдуючі неділї читальня битком буде набита!

Оден з членів.

З Клівеленд, О.

Засноване жіночого братства.

В день сьв. А. Михаїла зайшли ми до нашого брата Михаїла Чегіня і з нашими жінками. Тут забавили ми ся прилично, причім п. Чегінь промовив слово і піддав гадку засновати жіноче братство що і зроблено. П. М. Чегінь тут всего 4 роки, а вже з'орґанізував тут 2 братства, хоч річ се не легка. По других плейсах духовники помагають закладати братства, але тут сего нема і п. Чегінь мусів се робити без нічиеї помочи але лиш на свою руку. Він ані не просив жадного духовника на поміч, бо каже церков е церков, а братство братством і одно з другим не треба мішати. З сего не виходить, щоби п. Чегінь виступав проти церкви — борони Боже, сего ніколи не було, але п. Чегінь переконав ся, що при церковних справах чоловік може нераз прийти до клопоту і тому радить справ братских з церковними не мішати а лише старатись, аби руські сирота по смерти своїх родичів були обеспечені і не марнували ся.

Честь і вдяка нехай му буде за тое.

Член братства сьв. П. і Н. відділ Р. Н. Союза 102.

З Рочестер, Н. Й.

Недавно тому пустив я ся до Рочестер, тай по дорозї думаю, де би я міг там примістити ся. Русинів нама, до Анґліка не піду, бо то нарід делікатний, не схоче мене Русина на борд приняти, а пішов бим до гостинниці, то буде знов за дорого коштувати. Тай сам не знаю, що зі собою почати, коли прибуду на місце, а все одну гадку маю, коби то надибати Русинів, тоби було дуже добре. Приняли би на борд, думаю собі, і роботи пошукали би, але що з того, коли їх там нема, бо нераз читав я руску часопись та шукав за якою дописию або взагалї відомостию про Русинів в Рочестер, однак ніколи жадної згадки не знаходив. Думаючи так заїхав я аж на двірець желїзничий в Рочестер, висів тай кручусь, незнаючи, що зі собою почати, вже й всї подорожні порозходились, а я все ще кручусь. На решті пригадую собі, що я колись, читаючи польску ґазету, здибував в ній нераз дописи Поляків з Рочестер. Тож знов иньша гадка надійшла, чи би не відшукати їх тут, то може би вони мене де межи собою примістили. Деж менї їх шукати, коли я перший раз в своїм житю бачу то місто, а тут вже й осьма година, ніч мене захоплюе. Нема иньшої ради, лиш треба розпитатись про Поляків, і з тим опустив я двірець, но і знов придумую, від кого би то про них довідатись. Прийшло менї на гадку, що лише полїсмени будуть знати добре про них, бо вони то нераз мають з ними до діла. Шукаю полїсмена. В коротції здибаю одного, що стояв на розї камениці, приступаю до него і кажу „Good Evening", а він й менї лагідненько відповів. Питаюсь зараз его, чи він не сказав би, де тут Поляки мешкають. Полїсмен взявши мене зі собою, попровадив через одну улицю на другу, котра називае ся Годсон Аве., і вказуючи на ню рукою, сказав: їди тою улицею просто аж до кінця, а там мешкають Поляки. Подякувавши, пустивем ся в ту улицю, а полїсмен вернув назад. Знов мене обгорнула иньша думка. Наколи я здибаю Поляків, а вони мене запитають, чи я також Поляк, що на то сказати? Скажу, що я русин, готові мене не приняти, скажу, що я Поляк, а заміш ю в розмові яке руске слово, зганблять, назвуть брехуном і проженуть від себе. Біда! І так зле і так не добре. Ідучи так, зачув я відгук музики з одного сальону, тай подумав собі, то певно Поляки мають там яку забаву, може знайду якого, що возьме мене на борд. Підходжу близше сальону тай придумую способу, яким таки в перед довідати ся, хто ту забаву справляе. Нараз музика стала, від сальону відчинились двері, з відтам виходять два хлопці і дві дївчині, стали не далеко мене на Сайд ваку, пообіймались, щось пошептали межи собою, тай зареготались. По тім почали дївчата голоснійше говорити і я дослухав ся, що вони розмовляють по руски. Зараз менї стало відраднійше. Я підійшов до них і промовив, добрий вечер вам. Дївчата відповіли зі сьміхом на устах, а хлопці нічо не відповідають менї, тільки очи повитріщували на мене як барани на вовка, тай мовчать. Менї знов смутно стало. Чи ті хлопці гніваються ся на мене, чи що, думаю собі, таж я їх, від коли жию, перший раз бачу, то прецінь не мав й часу їм що злого вчинити, щоби мали на мене чого гнїватись. Зачав я дальше розпитувати про забаву. Вони розповідають, що ту забаву справляють Литвини. Чи і ви Литвини? Ні, ми Русинки. Якжеж ви порозуміваете ся з ними? А вони говорять до нас по литвиньски і ми їх щось трошки розуміемо, а ми до них говоримо по польски. Менї зробилось сьмішно, бо подумавем, що Литвини з ними певно так розмовляють ся, як вовк з бараном. На решті зачав я розпитуватись про Русинів. Є тут в сальонї кілька хлопців, відповіли, ходіть до сальону, а ми їх вам покажемо. Чи можу їти там з вами, може хто мене вижене з відтам? Ні! Ні! Кажуть дївчата. Сальоністий хотяй Литвин то він справляе ту забаву таки лише для Русинів, бо вони завсїгди пють у него і він мае з того добрий прихід, кождої суботи цілїсїньку пейду ему приносять. Но, а руских забав тут не маете? Хто ме справляти руску забаву, коли всї руські хлопці знають тільки Литвинів а й всї дївчата ходять лише з литвинами. Тут була раз руска забава, але справляючий дуже на ній стратив, бо ані оден Русин до него не пішов. Від того часу вже ніхто з Русинів не хоче справляти забави.

Семан Топольницкий.
6 Cassel Court,
Rochester, N. Y.

Важне для Русинів з Бофало, Н. Тонаванда і околиці.

Дуже милою звісткою ділимо ся з пов. читачами „Свободи". По довгих і мозольних трудах удало ся нам дочекати ся свого сьвященика. Богу дякувати маемо доброго сьвященика, і проповідника, а що наша громада мае дві церкви, то богослуженя відбувають ся на переміну раз на Black Rock а раз на East Buffalo. Прим. у нас 25-го Новембра а на East Buffalo 2 го Децембра і т. д. По богослуженю відбувають ся мітинги тов. „Заокеаньска Україна" число в Союзі 131. Слїдуючий мітинг товариства відбуде ся 16-го Децембра. Кромі місячного мітингу можна вступати в кожду неділю, як до товариства так і до Р. Н. Союза, по службі Божій, в гали під ч. 230 Amherst а Tonawanda Str. в мітинґовій гали у Генри Сенфа. Хтоби з братів Русинів хотів обезпечити ся на случай хорости або смерти або від калїцтва, нехай вступить до нашого товариства, котре від нового року буде обезпечати на $5.00 тижневої запомоги в часї недуги а в разї смерти на $100.00 посмертного. Наше Товариство хоче перевести орґанізацію між Русинами в Buffalo і околиці, і вибрано п. Ів. Бурштина орґанізатором, Андруха Тригубу касієром, Теодора Скробалу секретаром. Просимо вас братя вступайте в ряди орґанізації, бо в єдности сила. Ще сего місяця обійдемо разом по домах і будемо обезпечати в руській асекурації молодїж і дїти, отже хто не знав о нас, зволить нас пріяти, а ми радо дамо кождому всї вказівки і інформації. За Видїл Товариства

Гр. Самотіс, предсїдатель,
Андрух Тригуба, касієр.
Т. Скробала, секр. Союза
Ів. Бурштин, орґанізатор.

Мітинґи відбувають ся в кожду неділю до записуваня, а реґулярні місячні мітинґи в кожду неділю, по 15. о 2 гій годині пополудни.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза": о. Стефан Макар, Box, 404, McKeesport, Pa.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель: Константин Кирчів, 140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель: Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр: Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий: Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий: Теодозий Лабовский, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор: Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00, Посмертне за жінку $400.00, Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати. а) обох очий ніг або рук $1000.00, б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилане ся так: на money-order-ах або чеках виписуєся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский, *Голов. Секретар.*

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що принимаючи від 1. Августа б. р. членів до Р. Н. С. маєте від кождого новоступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів треба уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 літ житя. Ті, котрі мають висше 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику роджения або який иньший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вп місцевих Урядників Рус. Нар. Союза всїх членів взагалі!

На підставі ухвали IX. головної конвенції Руского Народного Союза відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що з початком Новембра б. р. буду наставовляти місцевих орґанізаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче занятись орґанізацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного орґанізатора. Пп. місцеві секретарі мають першеньство. — Всї зголошеня мусять бути прислані найдальше до 31. с. м.

С. Ядловский, головний орґанізатор, Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всїх відділів Р. Н. Союза.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кождого місяця належить ся повідомити мене: хто був принятий до братства, хто вимазаний; хто був принятий з перестуниним листом, а хто взяв перестуниний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів повістало в братстві на цїле а скілько на половину посмертного. — Всї такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітинґу або найдальше до 29-го засилати разом з деклярациями і перестуниими листами, єсли які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky, Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слїдуючий розмет, а котре братство не пришле такого повідомленя на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотїло приняти або вимазати, не будуть приняті анї вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодозий Лабовский, рекорд. секр. Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (Іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Посмертні вісти.

АЛЕКСІЙ ВОЗНЯК, член Р. Н. Союза, відд. 48 McKeesport, Pa., помер 16-го Новембра б. р. Небіщик походив з Галичини, села Воростенка, пов. Кросно.

ВЕРОНІКА ЧАБАЛА, жена Івана, члена Р. Н. Союза, відд. 46, померла 4-го Новембра б. р.

МАРІЯ БИЛЕЦКА, жена Михайла члена Рус. Н. Союза, відділ 104 Perth Amboy, N. J., померла 15-го Новембра б. р.

Вічная память.

Ч. 22. КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі Февронa Болещак отримала яко надзвичайну запомогу на утримане родини з головної каси Р. Н. Союза в Америці.

St. Louis, Mo., Oct. 15. 1906.

Феврона Болещак.

Сьвідки { А. Валевский, Тимко Макара,

Мих. Ридзик, предсідатель,
Ґригорій Копча, секретар.

Ч. 49. КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі Іван Фецко отримав яко надзвичайну запомогу за утрату ока з говевної каси Р. Н. Союза в Америці.

Dunmore, Pa., Nov. 15, 1906.

Іван Фецко.

Сьвідки { Юрко Булик, Василь Кость,

Станко Хома, предсідатель,
Мих. Лукач, секретар.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

Подає ся

до загальної відомости, що загальні збори Товариства „Січ" 2. в Карнеґі, Па., відд. 136 Р. Н. С. відбудуть ся дня 9-го грудня с. р. о годині пів до першої в гали парафіяльній під ч. 220 на Jane Str. (в разі якої важної перешкоди відбудуть ся вже дня 8-го грудня о 8-мій годині вечером) з слїдуючим порядком дневним:

1). Справоздане за рік 1906,
2). Зміна статута,
3). Вибір нового видїлу, і
4). Внесеня та інтерпеляції членів.

Кождий сїчовик, котрий не явить ся на ті збори без важної причини, о котрій є обовязаний на перед донести писареви, вістане засуджений Кош. Судом на кару грошеву або на ганебну.

За Видїл:
В. Каськів, кошовий,
Андрей Брандибура, писар,

Братство

сьв. Петра і Павла в Карнеґі, Па., відд 55. Р. Н. С. повідомляє всїх Русинів в Карнеґі і околици, що дня 9-го грудня с. р. в неділю о 2-ій годині по полудни відбуде ся річний мітинґ з слїдуючим порядком дневним:

1) Справоздане за минувший рік,
2) Вибір нового заряду на 1907 рік,
3) Принятє нових членів і
4) Внесеня та інтерпеляції членів.

Здорових і моральних, котрі не мають висше 40 лїт, буде приймати ся в члени на тім мітинґу до Братства без вступного, а до Союза як звичайно після статутів.

Проте Братя Русини не залишайте сеї доброї спосібности, а громадно приступайте в члени Братства, та заобезпечайте себе і свою родину на случай смерти, калїцтва або слабостий поки час, бо по смерти за пізно каятись.

Хто не явить ся на мітинґ без важної перешкоди, то заплатить 1 дол. кари.

За Видїл:
Антін Ястраб, предс.,
Лучка Кутин, кас.,
Іван Даньковский, секр.,
26 Broadway Str. Carnegie, Pa.

Річний мітинґ

братства сьв. О. Николая в Sykesville, Pa., відд. 129 Р. Н. С. відбуде ся в неділю дня 9-го грудня с. р. о 2-гій годині по полудни в гали J. Jehn'а з слїдуючим порядком дневним:

1) Справоздане за 1906 рік,
2) Вибір нового заряду на 1907 р.
3) Принятє нових членів і
4) Внесеня та інтерпеляції членів.

На тім мітинґу буде припимати ся нових членів за половину вписового. Кождий член, котрий не явить ся на мітинґ без важої перешкоди, заплатить 50 цнт. кари

Всї члени суть обовязані вирівнати свої залеглости, бо котрий не вирівнає, вістане виключений з Братства.

За Видїл:
С. Прочко, секр.

Річний мітинґ

братства сьв. Івана Хрестителя відд. 15 Р. Н. С. в Бефало Н. Й., Блек Рак, відбуде ся в неділю дня 16-го грудня с. р. в слїдуючим порядком дневним:

1) Справоздане за 1906 р., 2) Вибір нового видїлу на 1907 р. і 3) Принятє нових членів.

Кождий член є обовязаний ставити ся на той мітинґ і вирівнати всї залеглости, бо котрий не явить ся без важної перешкоди, заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол.

За Видїл:
Ст. Мигаль, пред.,
Онуфрій Ґузий, кас.,
Ґригорий Видишь, секр.

Братство

сьв. Івана Хрестителя в Монесен, Па, відд. Р. Н. Союза 62, повідомляє отсим всїх своїх членів, що дня 9 Децембра с. р. точно о 1 і пів години по полудни відбуде ся річний мітинґ при 3-тій улици в італійскій гали з слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане касове, 2. Вибір нового заряду на 1907 рік, і 3. Принятє нових членів. Член, котрий не явить сл на той мітинґ, заплатить 1 дол. кари, а видїловий 2 дол. Кождий член має вирівнати свій довг до Братства як і до Союза, бо в противнім разї буде вичеркнений з тих Товариств. На тім мітинґу буде приймати ся нових членів до Братства без вступного а до Союза після статутів. Проте, хто є Русинів еще не належить до жадної орґанізациї, то най прийде до нас, а ми его радо приймемо. Поза плейзові члени, котрим виносить подорож з поворотом 1.50 дол. най пришлють свій весь довг на руки Василя Сивика II., 1029 Highland Ave, Monessen, Pa., а від мітинґу звільнає ся їх.

За Видїл:
І. Котис, предс.,
А. Цимбала, кас.,
В. Сивик, сскр.

Річний мітинґ

братства сьв. О. Николая, відд. ч. 53 Р. Н. С. в Пітсбурґ, Па., відбуде ся дня 9-го грудня с. р. з слїдуючим порядком дневним: 1). Справоздане за 1906 рік, 2). Принятє нових членів, 3. Вибір нового заряду на 1907 р. і 4. Внесеня та інтерпеляції нових членів. Нових членів буде приймати ся без вступного. Кождий член є обовязаний явити ся на той мітинґ і вирівнати всї залеглости.

За Видїл:
О. Стефанович, предс.

Братство

сьв. Арх. Михайла, відд. 84 Р. Н. С. в Кенонсбурґ, Па., повідомляє всїх, що річний мітинґ відбуде ся дня 9-го грудня с. р. в слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане за минувший рік, 2. Принятє нових членів, 3. Вибір нового видїлу і 4. Внесеня та інтерпеляції членів. Всї члени суть обовязані явити ся на той мітинґ і всї довги сплатити, бо котрий не явить ся без важної перешкоди, заплатить кару після статутів. При тім взиває ся всїх Русинів, щоби як найчисленнійше прибули на той мітинґ і вписувались громадно в члени, а Братство з'обовязує ся приняти їх без вступного і на случай нещастя заопіковати ся ними як рідними дїтьми.

За Видїл:
Іван Федан, секр.

Братство

сьв. о. Николая відд. 104. Р. Н. С. в Перт Амбой, Н. Дж. повідомляє сим всїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 9-го грудня с. р. о 2-гій годині по полудни в слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане за минувший рік, 2. Принятє нових членів, 3. Вибір нового видїлу і 4. Внесене та інтерпеляції членів. Всї члени суть обовязані явити ся на мітинґ і вирівнати всї залеглости бо котрий не явить ся без важної перешкоди заплатить кару 50 цт., а урядник 1 дол., а котрий не сплатить довгу вістане вичеркнений з Товариства.

За Видїл: М. Ваверчак, предс.,
В. Борсук, кас.,
П. Шкурат, секр.

Братство

сьв. Василия Вел. в Прайсбурґ, Па. відділ 19 Р. Н. С. повідомляє всїх своїх членів, що дня 16-го грудня с. р. відбудеть ся річний мітинґ, прочитаєсь справоздане з дїяльности за минувший рік і буде вибір нового уряду на рік 1907. На мітинґу буде ся читати всїх членів, хто не явить ся заплатить кару 1 дол.

Стефан Сисак.

Сим повідомляю

всїх членів братства сьв. О. Николая в Вилксбари, Па., що дня 15-го Грудня о 7-ій вечер відбуде ся річний мітинґ. Хто з членів не прийде заплатить 50 центів кари а урядник доляра На мітинґу будемо принимати до братства за половину вступного, а до Союзо після статутів. Хто з Русинів не належить ще до жадної орґанізації нехай користає з доброї нагоди, бо нїхто не знає чие завтра.

Микита Ковалик, голова,
Стеф. Лукач, кас.
Ант. Скрабяк, секр.

Братство

сьв. о. Николая відділ 37 Р. Н. С. в Chisholm Minn. повідомляє, що буде річний мітинґ 16-го Децембра, на котрий має кождий член явити ся. Котрий би сидїв би в дома а не прийшов на мітинґ, то заплатить одного доляра кари. А з урядників котрий не прийде на мітинґ, то заплатить два доляри кари.

Мітинґ зачне ся о години першій пополудни. Будуть вибирати новий уряд і будуть рахунки з цїлого року.

Ілько Лазорчак, секр.

Братство

сьв. Арх. Михаїла відділ 14 Р. Н. С. в St. Louis повідомляє всїх членів того відділу, що річний мітинґ відбуде ся 9-го Децембра о годинї другій пополудни. На тім мітинґу буде ся вибирати новий уряд на рік 1907. Отже на той мітинґ повинен прийти кождий член того Братства. А котрий не прийде, заплатить 50 центів кари.

Григорий Копча, секр.

Повідомлене.

Повідомляємо Головний Уряд Тов. сьв. Ольги, що в Олифанті заложилисьмо собі місцеве товариство. Се товариство в протягу трох місяців числить сорок членів. Маємо надїю, що еще більше членів приступить.

З поважанем,
Е. Калакука, предс.,
М. Чичура, секр.,
М. Петрочко, кас.

Де є?

Хто хоче шукати своїх краянів через нашу ґазету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Шукаю

брата Олекси Гарасим, котрий має в Америці перебувати. Єслиби хто о нїм що знав, або він сам, зволить ласкаво донести на адресу:

Ignac Harasym,
P. O. Delnorte, Alta., Canada.

Шукаю товаришки житя

чесної і порядної дївчини від 15 до 20 лїт, котра би мала кілька сот долярів і уміла читати і писати по руски. Я єсьм басом на секції, маю $1200 готівки, а зарабляю 64 дол. місячно. Зголошуватись прошу по можности з фотоґрафією на адресу: 47-48

Wasil Melneczuk, Sec. Foreman,
P. O. Three Forks, B. C. Canada,

Шукаю товаришки житя,

дївчини в віцї від 16 до 25 лїт, котра би уміла читати і писати. Я єсьм гр. кат. обряду, жию вже 12 лїт в Канадї, бо приїхавєм малим з родичами, маю фарму і 1,500 дол. готівки в банку, а кромі того роблю при C. P. R. компанїї за формена уже 3 роки. Котра дївчина хотїла би вийти за мене за мuж, зволить ласкаво зголоситись листовно по можности з фотоґрафією на адресу;

John Strigu, c/o K. Kimball,
P. O. Miniota, Man., Canada.

Учитель сьпіву

з 25-лїтною практикою, котрий потрафить в коротцї вивчити мішаний хор на чотири голоси не лише церковного сьпіву, але й народних пісень на вечерницї концерта і пр., а дїтий учити руского письма і мови, бо до сего часу вів хор в родиннім селї в тернопільщинї в Галичинї, з'обовязує ся отсим в заміну за (вишукане) ему доброї роботи в котрій небудь з провінций в Злучених Державах чи в Канадї, котра би приносила ему найменше 12 дол. тижнево, вивчити хор даром.

В першій мірї повинні користати з тої доброї нагоди рускі інституциї, Товариства або заряди парохіяльні. Ласкаві зголошення просить слати на адресу;

Alex. Czaban, Glassboro, N. Y.

Дяко-учитель

шукає посади. Зголошеня просить слати до редакциї „Свободи". 47—50

Повідомлене.

Всїм, кому на тім залежить подаю до відомости, що моя теперішна адреса така:

Rev. V. S. Hryvnak.
Box 513., або 715 W. Penn Str.,
Bell 'Phone 369 L. Butler, Pa.

— Сим осьвідчаю, що „Пастир" не виходив до тепер не з моєї причини і що предплатники „Пастира" отримають слїдуючі числа разом в короткім часї.

о. Лев Левицкий.

Надіслане.

Случайно попало менї сими днями 34 ч. „Правди", в котрім кількох парохіян, угорских Русинів, в дописи з New Britain, Conn. накинулись на мене, що я, будучи душпастирем також, засіяв зерно незгоди межи парохіянами.

Схаменїть ся добрі люде! Бог з Вами! Чого собі напасти шукаєте? Гдеж то Ви віднайшли тоту незгоду? Не досить есть воювати словами, але где суть докази? Треба було виявити где, як і коли падало тото зерно вражди?

В церкві з амвона проповідував я лише слово Божої правди, учив любити Бога щирим серцем, а не лицемірно, любити свою віру, свій руский обряд. Чи чули Ви коли за тих кілька місяців хоть одно однїське слово, одно зерно незгоди, чи нарушив я коли з амвона чию честь або чи викликав хоть раз соблазнь в Домі Божім?

А тоті буцїм то побунтовані мною Галичане чим же вони провинились? Хиба тим, що терпеливо зносять всякі наруги і зневаги, хиба тим що з кровавим серцем мусять дивитись, яке небувале позорище переносить той сьвятий Дім Божий, до котрого вони так вздихали, котрого так нетерпеливо ожидали і так веселим серцем витали, а тепер їх, з того Дому Божого за двері викидають. Отже хто тут бунтівник? Чи той, що на колїнах молить ся Богу в церкві, а тут серед молитви хапають его попід пахи і за двері викидають, чи той, що тое приказував.

Ударте ся в груди милі во Христї братя, бо ся зневага Дому Божого спадає на Вашу душу, коли Ви себе підписуєте Комітет церковний — отже Ви яко ґосподарі до того допустили. Але скажете може, що поза церквою була яка противна наука.

Отож поза церквою я засновав читальню „Просьвіти", „Товариство Руских Патріотів", Брацтво сьв. Володимира, заохочував людей до науки і просьвіти, давав до читаня пожиточні книжки, учив не цурати ся того, що своє рідне, що чужу мову треба шанувати, а свою любити. От бачите, се тота вражда, тото зерно незгоди, яке приймалось в серцю добрих, не зіпсованих Русинів.

Єсли ся моя робота у Вас злочин, если се той неспасенний гріх, котрого менї не можете забути, то я радо і охотно признаю ся до него і всю вину беру на себе. Такі річи як видко не бувалї на Угорщинї, коли ви до них не звиклї; хто знає чи на Угорскій Руси есть где хоть одна читальня, бо там інтеліґенция так духовна як сьвіцка ганьбить ся такої роботи, немилої для Мадярів. Але у нас в Галичинї, хоть се немило Полякам, нїхто на то не оглядає ся. Там робота просьвітна, то слава

і гордість для інтелїґентного чоловіка.

А тут в Америцї се має бути тяжкий злочин?

Кажете що давнїйше була любов і згода. Так, але се Ви добре знаєте, яка то річ так красно і дружно соединяла.

Але умні люди поміркували, що така любов не вистарчає, бо чоловік жиє не лише хлїбом але і словом Божим. І коли сим людям блиснув луч сьвітла, науки, просьвіти і сьвідомости національної, коли вони поняли чия правда, чия кривда, тогди вони пізнали, куда ведуть їх непрошені опікуни, тогди вони чіпились сего сьвітла руками і ногами і вже не попускають ся.

І се то власне найбільше Вас гнїває і озлобляє, бо нема над ким старшувати, тай минули добрі давні часи.

о. Іван Велигорский,
гр. кат душпастир в
Yonkers, N. Y.

ЩО МОЖЕ СТРІНУТИ ГОСТЯ В ГОТЕЛИ.

До одного з віденьских готелїв заїхала семи днями жінка одного капітана, родом Сербка. Вечером вернула вона до готелю із своїм шурином і випила тут чай а коли шурин пішов, вона хотїла лягати спати, але перед тим ще вклякла молити ся. Підчас молитви сербским звичаєм, била поклони й при тім побачила під ліжком чиїсь руки і ноги. Перепуджена на смерть, не стратила відваги, лиш встала спокійно і задзвонила електричним дзвінком на готелеву службу. Коли служба явила ся, сказала в чім діло, а відтак всї вийшли з комнати, замкнули її на ключ а відтак післали по поліціянта. Прийшов поліціянт, отворено двері і витягнено схованого вже під столом молодого хлопчиска, 17-лїтного Кароля Роберта Араціма. Показало ся, що Арацім перед кількома днями заїхав до того самого готелю і мешкав тут в комнатї, що припирала зараз до тої комнати, в котрій мешкала капітанова, а записав ся яко Йосиф Глявач, приватний урядник. Здає ся, що Арацім підглянув, що капітанова має дорогі бриляктові окраси а мабуть сподївав ся ще й готївки і хотїв все те дістати в свої руки. Під ліжком капітанової знайдено ще добре виострений кухонний ніж. Арацім признав ся, що то єго ніж, але він не хотїв убити капітанової, лиш настрашити її, коли би вона хотїла ставити опір. Дальше доходжене показало, що Арацім лише що чотири днї тому назад вийшов був з арешту в Люблянї, де єго суд засудив за спроневірене і за фальшиве замельдоване на тиждень арешту. Той кандидат на шибеника, сховавши ся під постіль в цїли рабунку, взяв собі ще був до читаня, щоб єму не нудило ся, повість Верна „Загадочний остров“.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Від. 1. Братсво сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармел, Па. А. Мільо, предс., М. Болтун, кас., І. Дзятко, секр. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Михайло Калинич, предсїдатель, Козьма Мовчан, касієр, Іван Тарбай, секретар. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділї по двайцятім о 1-шій годинї по полудни в гали під церквою. Адрес: John Tarbay, 3041 Horsheats Bouliward, Elmira Heights, N. Y.

Від. 10. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Кон. Я. Качмар, предс.; П. Ромцьо, кас.; Я. Рогач, секр. Мітинґи відбувають ся в послїдню суботу місяця о год. 7-мій вечером. Адреса братства: J. Rohacz, Box 211, Ansonia, Conn.

Від. 14. Братство сьв. Арх. Михаїла в Сент Луїс, Мо. Мих. Ридзик, предсїд., Олександер Валевский, кас., Гриць Копча, секретар. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Іван Венцко, предсїдат., Ірон Горбаль, касієр, В. Д. Ванн, секр. Мітинґи відбувають ся в послїдну суботу кождого місяця о 7-мій годині вечером. Адрес: W. D. Wann., Box 95, Seymour, Conn.,

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Ґлен Лайон, Па. Іван Маркович, предс., Данило Ґарбера, кас., Лешко Фринцко секретар. Мітинґи відбувають ся другої неділї по пятнайцятім в школї під церквою.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс.; Я. Ющак, кас.; М. Ющак, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Michael Juszczak, Box 251, Southwest, Pa., Westmoreland Co.

В. 33. Братство Успенія Пресьв. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предсїдат., Михайло Чепеляк, касієр, Михайло Петрик, секретар. Мітинґи відбувають ся що місяця все в послїдну неділю. Адрес: Michael Petrik, Box 48 Northampton, Pa.

Відд. 35. Братство трьох Сьвятителїв в Витні, Па. Іван Сопчишак, предсїдатель, Спірид Горощак, касієр, Петро Квочка, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по пятнайцятім. Адрес Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 38. Братство сьв. о. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский, предс., В. Базарник, кас., С. Мельник, секр. Мітинґи відбувають ся кождої першої неділї в салї під рускою церквою при Washington str. Адреса братства: Stepen Melnyk, 263 Seymour str., Auburn, N. Y.

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. Ф. Глива, пред.; Г. Гнатко, кас.; А. Варян, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Warian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілїї прор. в Скрентон, Па. Іван Лезїньский, предс., Тимко Шеремета, касієр, Демко Лешко, секрет. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділї в церковній галї сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St., Scranton, Pa.

Від. 42. Братство сьв. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Ант. Кузмич, предс., Конст. Петрик, кас., Алекс. Хованець, секр.

Від. 45. Товариство „Любов“ в Филаделфії, Па. Мих. Поляк, предс., А. Вислоцкий, касієр, С. Демків, секретар. Мітинґи відбувають ся під ч. 230 Pine Str. Адреса секр.: S. Demkiw, 214 South St., Philadelphia, Pa.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Плимавт, Па. А. Канюк, предс., І. Гринкевич, кас., Ст. Гриняк, секр. Адреса: St. Hryniak, 544 W. Main str., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ambridge, Pa. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., Г. Скубіж, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: G. Skubiz, Box 214, Ambridge, Pa.

Від. 52. Братство сьв. Івана Хрестителя в Голйок, Масс. Михайло Беля, предсїдатель, Ст. Ключка, секретар. Мітинґи відбувають ся все першої неділї в місяци точно о 2 год. по обіді під ч. 629 на Summer St. в нїмецкім клюбі. Адрес St. John the Baptist Society, 13 South Str. Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Пітсбурґ, Па. М. Дмитрів, предс., Т. Ґут, кас., П. Пашуляк, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в рускій школї при улиці 7 ій. Адреса братства: Peter Paszulak, 30 Sixth str., S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнеґі, Па. Антін Астряб, предс., Лучка Кутин, кас., Іван Даньковский, секр. Адреса: 26 Broadway str., Carnegie, Pa.

Від. 61. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Донло, Па. А. Шеремета, предс., Ю. Петрик, кас., А. Чінґель, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в руско-словеньскій салї. Адреса братства: Andrew Czingely, Box 222, Dunlo, Pa.

Від. 66. Братство сьв. Андрея в Ню Йорку, Н. Й. Данило Павлик, предс., Гриць Пиртко, касієр, Павло Зятик, секретар. Мітинґи місячні відбувають ся все в пятницю по десятім о годинї 7½ в гали п. Міхалика, ч. 1341 Ave A, в Ню Йорку. Адреса: Paul Ziatyk, 515 E. 70th St., New York, N. Y.

Від. 73. Братство кн. Данила в Правиденс, Р. Ай. М. Борис, пред., Н. Стельмах, секр. Мітинґи відбувають ся кождої першої неділї в місяцю. Адр. братства: N. Stelmach, 45 Dyke str., Providence, R. I.

Від. 77. Братство сьв. Стефана в Йорквил, О. Ів. Станько, предс.; Ст. Кабан, кас., Т. Онисик, секр. Мітинґи відбувають ся в четверту неділю місяця у Ст. Кабана. Адреса: St. Onysyk, Box 16, Yorkville, O.

Від. 80. Братство сьв. Михаїла в Плезент Валї, Па. П. Славиняк, предс., П. Красняник, кас., І. Тернавчик, секр. Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-ім.

Від. 83. Сестрицтво сьв. Любови в Карнеґі, Па. Т. Пронько, пред., З. Говда, кас., о. Г. Кульчицкий, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю кождого місяця в рускій школї. Адреса сестрицтва: Rev. Gr. Kulczycki, 214 Jane Str., Carnegie, Pa.

Від. 85. Братство сьв. Арх. Михаїла в Гейзелтон, Па. М. Мардиняк, предс., М. Носаль, кас., Адам Романьчак, секр. Адреса: Adam Romanczak, 516 East Broad St., Hazleton, Pa.

Від. 88. Братство Успенія Пр. Діви Марії в Крос Форк, Па. Сидор Мацко, предс., Іван Феџич, кас., Теодор Панцьо, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю по 20-тім кождого місяця в домі С. Мацка. Адреса братства: Theodore Pancio, Box 64, Cross Fork, Pa.

Від. 91. Братство сьв. Димитрія в Микисракс, Па. Я. Зьвіриньский, предс.; І. Порада, кас.; Ф. Кавалко, секр. Мітинґи відбувають ся в третю неділю місяця. Адреса братства: F. Kawalko, Box 117, McKees Rocks, Pa.

Від. 99. Братство сьв. Отця Николая в Вилксбери, Па. М. Ковалишин, пред.; С. Лукач, кас.; А. Шкробяк, секр. Мітинґи відбувають ся в церковній салї North Main Str.

Від. 103. Братство сьв. Отця Николая в Експорт, Па. В. Чупа, предс.; М. Чупа, кас.; А. Суранович, секр. Мітинґи відбувають ся по 15-ім кождого місяця в домі В. Чупи.

В. 104. Братство сьв. О. Николая в Перт Амбой, Н. Дж. М. Ваверчак, предс., П. Голодиский, кас., К. Шкурат, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця о год. 2-ій пополудни. Адреса: K. Szkurat, 390 High St., Perth Amboy, N. J.

Від. 108. Братство сьв. Володимира Вел. в Ню Йорку, Н. Й. А. Довганюк, предс., А. Шеремета, кас., Я. Корнат, секр. Мітинґи відбувають ся кождої остатної суботи перед першим при 46 Ave A, New York, Адреса: Jacob Kornat, 185 Stanton St., New York, N. Y.

Від. 121. Братство сьв. Івана Хрестителя в Трентон, Н. Дж. В. Дубчак, предс., І. Гудак, кас., І. Зїмяньский, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця в рускій школї при улиці Grant. Адр. братства: John Zimianski, 22 Islon Alley, Trenton, N. J.

Від. 123. Братство Пресьв. Діви Марії в Скрентон, Па. Гриць Василик, предсїдатель, Максим Ґлух, касієр, Иосиф Запоточний, секретар. Мітинґи відбувають ся що місяця все в другу неділю по першім в Lukan-а гали на Pine Brook. Адрес: Joseph Zapotoczny, 1108 Meade Ave., Scranton, Pa.

В. 127. Братство сьв. о. Николая в Бофало, Н. Й. Николай Буката, предсїдатель, Василь Шелест, касієр, Іван Тимкович, секретар. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адрес: Nicholas Bukata, 24 Gay St., Buffalo, N.Y.

Від. 131. Товариство „Заокеаньска Україна“ в Бофало, Н. Й. Г. Самотїс, предс., Х. Яремка, секр. тов., Т. Скробала, секр. Союза. Мітинґи відбувають ся в салї під ч. дому 124 Amherst str., Buffalo, N. Y.

Від. 132. Товариство „Січ“ в Мікиспорт, Па. П. Сова, предс., М. Фринцко, кас., Т. Каськів, секр. Мітинґи відбувають ся в суботу по 15-ім в гали церковній. Адреса: Theo. Kaskiw, Box 506, McKeesport, Pa.

Від. 135. Братство сьв. Георгія в Смок Рон, Па. Н. Лавер, предс., М. Мандзяк, касієр, А. Клим, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса: Anthony Klym, Box 26, Smoke Run, Pa.

Від. 137. Братство сьв. Георгія в Вест Сенека, Н. Й. А. Боднар, предс.; П. Манько, кас.; І. Горох, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Horoch, 619 Center str., West Seneca, N. Y.

Від. 138. Товариство І. Наумовича в Філядельфії, Па. К. Смакула, предс., А. Келлїй, кас., С. Мурянка, секр. Адреса: 440 Olive str., Philadelphia, Pa. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця.

J195

Дописи.

З Алентавн, Па.

Наші Русини ту мали за 4 тижні good time. Через той час гостив у нас о. Новак. Властиво не у нас він гостив, тілько доїзджав — але бордовав у польского сальоністи в South Bethlehem. Ми дуже цікаві все подивити ся на сьвіжого священика — але не любимо, щоб о. духовний дуже кричав. Наш простий чоловік, як випе на пейду також кричить — але він простак, а не духовна особа. А духовна особа повинна з любовію приступати до народу, а не з угорским вриком! Щож ми винні тому, що о. Новак вийшов з Mahanoy City, з Hazleton, з Perth Amboy і вкінци і з Cleveland. Чи ми винні тому, що о. Новак не має парохії? Чи ми маємо ему дати парохію, хотьби нас так було мало, як ми тут жиємо. Ми маємо свою церков руску в Northampton. Ми на ту церков платили і платимо вже 6 років і не маємо ні якої кривди. У нас суть ріжні братства — і „Союза“ і „Соединенія“ і „Єдности“. Підпору маємо все справедливу. Чого від нас хотять ріжні духовники? О ставте нас в спокою. Ми хотілиб якийсь цент заробити. Ми хотілиб себе забезпечити в разї смерти, калїцтва і нещастя — а як нам треба буде церкви ми вже самі знайдемо єї. Не накидайте ся нам. Та вмісто слова божого — не говоріть ложи.

Краян.

З Ню Йорку.

Дня 20. с. м. відбулось тут вінчане управителя друкарні „Свободи“ п. А. Савки з п. Юлією Гбур. Вінчаня, в часї котрого сьпівав місцевий хор, довершив о. Чаплиньский. Церков була битком набита, кромі місцевих бачили ми також много позамісцевих гостий. Після вінчаня весільні гості удались до Ческої Народної Будови, де відбулась вечера а опісля сьпіви і танцї. В часї вечери піднесли зібрані ріжні тоасти аж вкінци один зі старостів п. Т. Лабовский, піддав гадку зібрати дещо на Хюпеский Сиротинський Фонд. Результат сеї бесїди був [illegible] бо 30 долярів.

Між весїльними гостями бачили ми [illegible] урядник [illegible] уряд [illegible] Молодеч[illegible] Клюбу, пароха церкви св. Юрія, дра Ю. Бачиньского і цьвіт нюйорскої рускої інтелїгенції. Розуміє ся, що редактор і співредактор „Свободи“ також там були, кромі многих других приятелів і знакомих. На весїлє наспіло також кілька телеграм з благожеланями молодятам. Рускі пісні в часї цілого весїля (а тревало оно аж до рана) не вгавали і танцї не уставали; між иншими (може перший раз на американьскій земли) танцювано дійсну краеву коломийку.

Молодятам всего найліпшого!

Гість.